

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Πρῶτος

Συνδρομη ἰτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδ. φρ. 20—ἂν συνδρομαὶ ἄρχ. ἀπὸ 1 ἰαν. ἰκαστ. ἔτους καὶ εἰς ἰτησίαι — Τυχὴ προηγ. φύλλον λ. 30.—Γραφ. τῆς Διευθύνσεως: Ὀδ. Σταδίου, 6.

16 Μαΐου 1876

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΦΡΑΓΚΛΙΝΟΥ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΥ ΡΙΚΑΡΔΟΥ,

Ἠ

ΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΥΧΗΝ

Συνίξιμα ἰδί σ.λ. 289.

ΣΤ'

Ἔστι ἡ ἀλαζονεία, ἡ ὀκνηρία καὶ τὰ τρεῖς ἐξοδα εἶναι τρία μεγάλα καὶ καταστρεπτικά κακά.

«Δὲν εἶναι ἡ τελευταία συμβουλή τοῦ ἀνθρωπάκου Ρικάρδου, ὅταν λέγῃ: Ἡ ὑπερηφάνεια τῶν στολισμάτων εἶναι ὀργὴ καὶ κατάρα· πρὶν συμβουλευθῆς τὴν φαντασίαν σου, συμβουλεύσου τὸ βαλάντιόν σου. Καὶ πάλιν Ἡ ἀλαζονεία εἶναι ἐπαίτης, φρονάζων δυνατώτερα ἀπὸ τὴν ἀνάγκην, καὶ πολὺ πλέον ἀχύρταστος. Ὅταν ἡγόρασες ἓν ὠραῖον πρᾶγμα, πρέπει ν' ἀγοράσῃς καὶ δέκα ἄλλα, διὰ νὰ μὴν ἦναι τίποτε ἀνόμοιον. Ἀλλὰ, λέγει ὁ ἀνθρωπάκος Ρικάρδος, εὐκολώτερον εἶναι νὰ πνίξῃς τὴν πρώτην ἐπιθυμίαν, παρὰ νὰ εὐχαριστήσῃς τὰς ἐρχομένας ἄλλας. Ὁ πτωχὸς, ὁ θέλων νὰ πιθηκίσῃ τὸν πλούσιον, εἶναι μωρὸς ὡς ὁ θάτραχος, ὅταν, φουσκόνων, θέλῃ νὰ γείνη βῶδι. Τὰ μεγάλα πλοῖα ἠμποροῦν νὰ ῥιψοκινδυνεύουν εἰς τὸ μέγα πέλαγος· τὰ μικρὰ πρέπει νὰ προσπλεύουν τὴν παραλίαν.

Αἱ τοιαῦται ἀφροσύναι τῆς ἀλαζονείας γλήγορα τιμωροῦνται· διότι, καθὼς λέγει ὁ ἀνθρωπάκος Ρικάρδος, ἡ ὑπερηφάνεια γευματίζει μὲ κενοδοξίαν, καὶ δειπνεῖ μὲ περιφρόνησιν. Καὶ πάλιν Ἡ ὑπερηφάνεια προγευματίζει μὲ ἀφροσίαν, γευματίζει μὲ πτωχείαν, καὶ δειπνεῖ μὲ ἐντροπήν. Καὶ, τέλος πάντων, εἰς τί χρησιμεύει ἡ ἐπιδεικτικὴ αὐτὴ ὑπερηφάνεια, ὅταν τόσα κινδυνεύωμεν καὶ τόσα ὑποφέρωμεν δι' αὐτήν; Τὴν υγείαν δὲν τὴν δίδει, τὴν θλίψιν δὲν τὴν παρηγορεῖ, τὴν ἀξίαν μας δὲν τὴν αὐξάνει. Τὸν φθόνον μόνον διεγείρει, καὶ τὴν καταστροφὴν ἐπισπεύδει.»

Ζ'

Ἔστι πολὺ ἐπιζήμιον αἰ ἐπὶ πίστει ἀγοραῖ, καὶ ὅτι ταχύτατα ἔρχονται αἰ λήξεις.

«Πόσον εἶναι μωροὶ ὅσοι διὰ τὰ περιττὰ χρεώνονται! Κατὰ τοὺς ὅρους τῆς πωλήσεως, μᾶς

ΤΟΜΟΣ Α'—1876.

δίδουν ἐξ μηνῶν προθεσίαν· καὶ ἴσως αὐτὸ παραινέσῃ μερικοὺς ἀπὸ ἡμᾶς νὰ ἔλθουν ἐδῶ. Δὲν ἔχουν ὅλοι χρήματα μετρητά, πλὴν ὅλοι ἐλπίζουν ὅτι, ὅταν ἔλθῃ ἡ προθεσία, θὰ πληρώσων. Ὅταν ὁμως, φίλοι μου, χρεώνεσθε, συλλογισθῆτε τί κάμνετε· δίδετε εἰς τὸν ἄλλον δικαίωμα νὰ προσβάλῃ τὴν ἐλευθερίαν σας. Ἄν δὲν δυνηθῆτε νὰ πληρώσετε εἰς τὴν προθεσίαν, θὰ ἐντραπήτε βλέποντες τὸν δανειστήν σας, θὰ τοῦ ὀμιλήτε τρέμοντες, θὰ τοῦ λέγετε τὰς χειροτέρας, τὰς ψευδεστέρας, τὰς ἐλεεινοτέρας προφάσεις. Βαθμηδὸν, θὰ κατανηθήσῃτε νὰ χάσετε ὅλην τὴν εἰλικρινειάν σας, θὰ ἐξευτελίσετε τὸν ἑαυτὸν σας διὰ τοῦ ψεύδους· διότι τὸ ψεῦδος εἶναι τὸ δεύτερον ἐλάττωμα, τὸ πρῶτον εἶναι ἡ χρέωσις, καθὼς λέγει ὁ ἀνθρωπάκος Ρικάρδος. Καὶ πάλιν· Τὸ χρέος φέρει ὀπισωκάπουλα τὸ ψεῦδος. Ὁ Ἄγγλος, πολίτης χώρας ἐλευθέρως, δὲν πρέπει οὔτε νὰ ἐντρέπεται, οὔτε νὰ φοβῆται ἀνθρώπων ζώντων· ἡ πτωχεία ὁμως ἀφαιρεῖ πολυτάκτως καὶ τόλμην καὶ ἀρετήν. Εἶναι δύσκολον σάκκος εὐχαιρὸς νὰ σταθῇ ὀρθός.

Τί θὰ ἐλέγετε ἐάν ἓνας βασιλεὺς, ἡ μία κυβερνήσις, ἐξέδιδε διάταγμα νὰ σᾶς ἐμποδίσῃ νὰ ἐνδύεσθε ὡς ἄνδρες ἢ ὡς γυναῖκες καὶ, ἂν δὲν ὑπακούετε, νὰ σᾶς καταδικάσῃ εἰς φυλακὴν καὶ εἰς δεσμά; Δὲν θὰ ἐλέγετε ὅτι εἶστε ἐλεύθεροι, ὅτι ἔχετε δικαίωμα νὰ φορῆτε ὅπως θέλετε, ὅτι ἐν παρόμοιον διάταγμα παραβιάζει τὰ προνόμιά σας, καὶ ὅτι μία τοιαύτη κυβέρνησις εἶναι τυραννική; Καὶ ὡστόσο, ἐάν χρεώνεσθε διὰ νὰ κάμνετε φορέματα, θὰ ὑποβληθῆτε μόνον σας εἰς αὐτὴν τὴν τυραννίαν. Ὁ δανειστής σας ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ σᾶς στερήσῃ τῆς ἐλευθερίας σας, κατὰ τὴν ὀρεξίν του, καὶ νὰ σᾶς κρατήσῃ εἰς τὴν φυλακὴν, ἕως ὅτου νὰ τὸν πληρώσῃτε.

Ὅταν συμφωνῆτε περὶ τῆς τιμῆς, ἴσως δὲν ἀνησυχεῖτε περὶ τῆς πληρωμῆς· ἀλλὰ, καθὼς λέγει ὁ ἀνθρωπάκος Ρικάρδος, οἱ δανεισταὶ ἔχουν καλύτερον μνημονικὸν ἀπὸ τοὺς χρεώστας· οἱ δανεισταὶ εἶναι φυλὴ δεισιδαίμων, καὶ παρατηροῦν μὲ πολλὴν προσοχὴν τὰς ἡμέρας καὶ τοὺς μῆνας. Ἡ λήξις ἔρχεται χωρὶς νὰ τὴν

1. Κατὰ τοὺς ἀγγλικούς νόμους τῆς τελευταίας ἐκατονταετηρίδος ἡ προσωποκράτης παρεῖνετο μέχρι ὅλοσχεροῦς ἐξοφλήσεως. Ὁ χρεώστης ἠδύνατο ν' ἀποθάγῃ ἐν τῇ φυλακῇ.

συλλογίζεσθε· ἡ ζήτησις γίνεται πρὶν ἐτοιμασθῆτε νὰ πληρώσετε· ἢ, ἂν δὲν λησμονήτε τὸ χρέος σας, ἡ λήξις ἥτις πρότερον ἐφαίνετο πολὺ μεμακρυσμένη, θὰ σᾶς φανῆ πλησιάζουσα, εἰς ἄκρον σύντομος. Θὰ εἰπῆτε ὅτι ὁ χρόνος ἔβαλε πτερὰ καὶ εἰς τὰς πτέρνας του καὶ εἰς τοὺς ὤμους του. Δι' ἐκεῖνον ὅστις θὰ πληρώσῃ τὸ Πάσχα, ἡ Τεσσαρακοστὴ εἶναι σύντομος.»

^{Ἐπιταὶ τὸ τέλος.}

Σ.

ΠΩΣ ΤΡΕΦΟΜΕΘΑ

Συνίχια· ἰδί σελ. 290.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΙΚΟΣΤΗ
Ἡ καύσις.

Ὅταν τὸν χειμῶνα θερμαίνης τοὺς πόδας σου εἰς τὴν ἐστίαν, ἀμφιβάλλω πολὺ ἂν ἠρώτησες τὸν ἑαυτὸν σου τί πρᾶγμα εἶνε αὐτὸ τὸ πῦρ, ὁ μέγας τῶν ἀνθρώπων εὐεργέτης· τὸ πῦρ, διὰ τοῦ ὁποίου κατασκευάζομεν τὸν ἄρτον μας, ψήνομεν τὸ φαγητόν μας, δαμάζομεν τὰ μέταλλα, τὸ πῦρ, διὰ τοῦ ὁποίου φωτιζόμεθα καὶ θερμαίνόμεθα, καὶ χωρὶς τοῦ ὁποίου ἡ βιομηχανία τοῦ ἀνθρώπου θὰ ἦτο μηδαμινή.

Τὸ πῦρ δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο παρὰ ἡ τελετὴ τοῦ γάμου, τὰ στεφανώματα καθὼς λέγει ὁ λαὸς, τοῦ δξυγόνου μὲ τὰ ἄλλα σώματα.

Τὸ δξυγόνον, καθὼς ἐλέγομεν τὴν περασμένην ἐβδομάδα, εἶνε ἡγεμὼν καὶ βασιλεὺς τοῦ κόσμου· γνωρίζεις δὲ τί πανηγύρεις καὶ τί φωτοχυσίαι γίνονται, ὅταν ὑπανδρεύονται βασιλεῖς. Τοιαῦτα τελετὰ γίνονται καὶ ὅταν νυμφεύεται τὸ δξυγόνον. Αἱ πανηγύρεις τοῦ γάμου του εἶνε ἡ θερμότης ἥτις μᾶς εὐφραίνει, καὶ αἱ φωτοχυσίαι του εἶνε τὸ φῶς, τὸ ὁποῖον μᾶς φωτίζει. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄνθρωπος εἶνε πολὺ δεσποτικὸς ἀπέναντι τῆς φύσεως, ἀναγκάζει τὸν βασιλέα τοῦ κόσμου νὰ ὑπανδρεύεται ὅταν ἔχη ἀνάγκην φωτὸς καὶ θερμότητος, καὶ ἀπολαμβάνει αὐτὸς τὴν τελετὴν τοῦ γάμου.

— Καὶ ἐν τούτοις, θὰ μοῦ παρατηρήσης βέβαια, ἂν θελήσω νὰ κάμω φωτιὰν μὲ πέτραν ἢ μὲ σίδηρον, δὲν θὰ τὸ κατορθώσω, ἐνῶ μὲ εἶπες ἤδη ὅτι τὸ δξυγόνον ὑπάρχει παντοῦ.

Δι' αὐτὸ δὲ ἴσα ἴσα, διότι τὸ δξυγόνον ὑπάρχει ἤδη ἐντὸς τοῦ λίθου καὶ τοῦ σιδήρου, δὲν δύναται νὰ γείνη πλέον νέος γάμος· ἡ τελετὴ ἔγεινεν ἤδη. Ἄν εἶχες παρευρεθῆ ὅταν ἔγεινεν αὐτὸς ὁ γάμος, θὰ ἔβλεπες πολὺ περίεργα καὶ καταπληκτικὰ πρᾶγματα. Οἱ σοφοὶ κατῶρθωσαν νὰ διαλύσωσιν εἰς μικρὰ τεμάχια πετρῶν τὸν δεσμὸν αὐτὸν, ὅστις εἶχεν ἐνώσει τὸ δξυγόνον μὲ τὰς πρωτογόνους οὐσίας, καὶ ἀπήλαυσαν ἐκ νέου τὸ θέαμα τοῦ περιέργου ἐκεῖνου γάμου. Ἄλλ' αὐτὰ εἶνε πρᾶγματα πολὺ δύσκολα διὰ σέ, καὶ ἐκτὸς τοῦ προκειμένου.

Ὡς πρὸς τὸν σίδηρον, οἱ γάμοι του μὲ τὸ δξυγόνον γίνονται πολὺ βραδέως καὶ κρυφίως, καθὼς οἱ γάμοι μερικῶν ἀνθρώπων οἵτινες, ἢ ἐντρέπονται δι' αὐτοὺς, ἢ τοὺς κάμνουν χωρὶς ὄρεξιν.

Ἄν ἀφήσης π.χ. τὸ ψαλίδιόν σου εἰς τὸ ὑπαίθρον διὰ δύο τρεῖς ἡμέρας, θὰ τὸ εὖρης ἔπειτα σκωριασμένον. Ἡ σκωρία ἐκεῖνη εἶνε ὁ γάμος τοῦ σιδήρου μὲ τὸ δξυγόνον καὶ ἐχρειάσθησαν δι' αὐτὸν δύο τρεῖς ἡμέραι· τὸ δξυγόνον βλέπεις, δὲν ἔχει πολλὴν συμπάθειαν εἰς τὸν σίδηρον καὶ ἐνώνεται μαζύ του μὲ πολλὴν βραδύτητα καὶ χωρὶς πολλὴν διάθεσιν.

Ἄν ὅμως πλησιάσης ἐν τεμάχιον χαρτίου εἰς τὸ φῶς, ἀνάπτει εἰς τὴν στιγμὴν καὶ καίεται ἐντὸς ὀλίγων δευτερολέπτων. Ὁ γάμος γίνεται ταχέως καὶ μεγαλοπρεπῶς μὲ πανήγυριν καὶ φωτοχυσίαν, ἐνῶ ὁ σκωριασμένος γάμος τοῦ σιδήρου καὶ τοῦ δξυγόνου, γίνεται χωρὶς καμμίαν τελετὴν, διότι πολὺ ὀλίγον δξυγόνον νυμφεύεται καὶ ἐνοῦται μετὰ τοῦ σιδήρου. Ὅταν δὲ ἡ ποσότης του αὐτῆ ἦνε μικρὰ, μικρὰ εἶνε καὶ ἡ ἐορτὴ, καὶ δὲν τὴν αἰσθανόμεθα διόλου, καθὼς δὲν αἰσθανόμεθα τὸ βάρος μιᾶς κλωστῆς ἐπὶ τοῦ σώματός μας, ἐνῶ ἠθέλομεν βεβαίως αἰσθανθῆ τὸ βάρος ἐνὸς ὀλοκλήρου δέματος κλωστῶν.

— Ἀλλὰ τί πρᾶγμα λοιπὸν ἔχει τὸ χαρτίον τόσον εὐάρεστον εἰς τὸ δξυγόνον, ὥστε νυμφεύεται μαζύ του τόσον γρήγορα καὶ τόσον πολὺ συγχρόνως;

Ἐχει δύο σπουδαίας καὶ πολὺ σημαντικὰς οὐσίας, τὸν ἄνθρακα, τὸν ὁποῖον ἐγνωρίσαμεν ἤδη, καὶ τὸ ὑδρογόνον, περὶ τοῦ ὁποίου ἐκάμαμεν λόγον τὴν τελευταίαν ἐβδομάδα.

Τὸ ὑδρογόνον εἶνε τὸ ἐλαφρότατον σῶμα, τὸ ὁποῖον γνωρίζομεν. Εἶνε δεκατέσσαρας φορές περίπου ἐλαφρότερον τοῦ ἀέρος· εὐρίσκεται δὲ κυρίως ἐντὸς τοῦ ὕδατος, ὅπου συγκατοικεῖ μετὰ τοῦ δξυγόνου, κατ' ἀναλογίαν ἐνὸς πρὸς ὀκτώ, καθὼς εἶδομεν ἤδη τὴν παρελθοῦσαν ἐβδομάδα. Ἐκτὸς ὅμως τοῦ ὕδατος, εἶνε ἀχώριστον ἀπὸ τὸν ἄνθρακα, καὶ τὸ ἀπαντᾷ κανεὶς μαζύ εἰς ὅλας τὰς φυτικὰς καὶ ζωϊκὰς οὐσίας. Εἰς τὸ ξύλον, τὸ ἔλαιον, τὸ οἰνόπνευμα, καὶ ὅλας ἐν γένει τὰς καυσίμους ὕλας, ὁ ἄνθραξ καὶ τὸ ὑδρογόνον εὐρίσκονται στενότατα συνδεδεμένα· διαχωρίζονται δὲ ἅμα ἐγγίση αὐτὰ τὸ δξυγόνον· τότε γίνεται ὁ γάμος των, ὠραία φλόξ ἀναδίδεται, καὶ διαρκεῖ ἕως ὅτου καταναλωθῶν ὅλα.

Τὸ ὑδρογόνον λοιπὸν καὶ ὁ ἄνθραξ εἶνε οἱ δύο πατέρες τοῦ πυρός· καὶ ἐπειδὴ ἡ φύσις μᾶς παρεχώρησεν αὐτὰ τὰ δύο πρᾶγματα μὲ μεγάλην ἀφθονίαν, μὴ φοβῆσαι ὅτι θὰ μείνωμεν ποτὲ χωρὶς καύσιμον ὕλην, ἀκόμη καὶ ὅταν ἀκούης τοὺς ἀνθρώπους νὰ παραπονῶνται, ὅτι τὰ ξύλα ὀλιγοστεύουν, ὅτι οἱ γαιάνθρακες ἐξαντλοῦνται,

καὶ τὰ τοιαῦτα. Εἷς κάδος ὕδατος περιέχει περισσότερον ὑδρογόνον παρ' ὅσον χρειάζεται δι' ἕν μεγάλον γεῦμα· τὸ δὲ βουνὸν τοῦ Ὑμηττοῦ ἔχει περιεσσότεραν καύσιμον ὕλην ἀπὸ τὰ ἀνθρακωρυχεῖα τῆς Μεταλλευτικῆς Ἑταιρίας. Ὅταν δὲ τελειώσωμεν τὰ ξύλα, καὶ τοὺς γαιάνθρακας, ἠξέυρεις τί θὰ κάμωμεν; Ὅθ' ἀκούσωμεν τὸν Ὑμηττὸν, ὅστις εἶνε μέγας ὄγκος ἄνθρακος, χωρὶς νὰ φαίνεται· τὸ σπουδαῖον εἶνε νὰ τὸν ἐξαγάγωμεν ἀπὸ τὴν κρύπτῃν του, καὶ ὁ ἄνθρωπος θὰ εὖρη ἐπὶ τέλους καὶ αὐτὴν τὴν τέχνην, ἀφοῦ εὖρε πολὺ δυσκολώτερα πρᾶγματα. Τὸ δξυγόνον ἀδιαφορεῖ ἐντελῶς περὶ τοῦ πόθεν προέρχεται τὸ ὑδρογόνον καὶ ὁ ἄνθραξ μετὰ τῶν ὁποίων πρόκειται νὰ νυμφευθῆ. Ἀποβλέπει εἰς τὸ πρόσωπον μόνον οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὸ γένος, καθὼς πρᾶττουσι σήμερον πολλοὶ ἀνόητοι ἄνδρες, ὅταν πρόκειται νὰ νυμφευθοῦν.

Ἴδου τέλος πάντων ἐπανήλομεν εἰς τὴν ἀναπνοήν, τὴν ὁποῖαν ἐφαίνετο ὅτι ἀπεφεύγομεν μέχρι τοῦδε, καὶ ἐπανήλομεν κατὰ περιεργὸν τρόπον.

Ὅταν τὸ δξυγόνον, τὸ ὁποῖον παραλαμβάνει τὸ αἷμα εἰς τοὺς πνεύμονας, ἐπιστρέφει μαζύ του εἰς τὰ ὄργανα, ἠξέυρεις τί εὐρίσκει ἐκεῖ;

Ὑδρογόνον καὶ ἄνθρακα.

— Νυμφεύεται λοιπὸν μαζύ των;

Ἐννοεῖται· καὶ δι' αὐτὸ μόνον εἰσέρχεται εἰς τὸ σῶμά μας. Ἴδου δὲ διατὶ, πρὶν σοῦ ἐξηγήσω τὴν ἀναπνοήν, ἐχρειάσθη νὰ σοῦ ἐξηγήσω τὸ πῦρ. Πῦρ, καθὼς βλέπεις, καὶ ἀναπνοὴ εἶνε τὸ ἴδιον πρᾶγμα.

^{Ἐπιταὶ συνίχια.}

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΧΟΣ.

ΑΠΟΔΗΜΙΑΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΟΛΟΝ

Συνίχια· ἰδί σελ. 291.

«Τὸ πρῶτ' τῆς 24 Μαρτίου ἐπανελάβομεν πρὸς ἄρκτον τὴν ὀδοποιρίαν. Δυστυχῶς ὅμως ἐχαλάσθησαν τὰ ἔλκυθρα τῶν σκύλων, καὶ διὰ τοῦτο συμπαραλάβομεν τρία μόνον τῶν πιστῶν τούτων ζώων ἵνα βοηθήσωσιν ἡμᾶς νὰ σύρωμεν τὸ μέγα ἔλκυθρον, τὸ περιέχον 16 κανταρίων φορτίον. Ἐναντίον δὲ τῶν ὑποθέσεων ἡμῶν ἡ θερμοκρασία δὲν κατέβη ὑπὸ τοὺς 36 βαθμοὺς Ῥεωμύρου καθ' ὅλην τὴν ἐκδρομὴν, αἱ δὲ ἐκ χιόνος θύελλαι, ἡ ὑγρασία καὶ πλῆθος σχισμάδων κατέστησαν εἰς ἄκρον ἐπίπονον αὐτὴν. Αἱ γὰρ τὰς ὁποίας ἀνεκαλύψαμεν, ἔχουσαι σχεδὸν ἴσιν ἐκτασιν πρὸς τὴν τῶν νήσων Σπίτζβεργ, συνίστανται ἐκ πλήθους νήσων. Καὶ τὴν μὲν πρὸς ἀνατολὰς ὠνομάσαμεν Οὐίλζεξ, τὴν δὲ πρὸς δυσμὰς Ζίσου. Ἀπέρκετος πορθμὸς, ὁ Ἀστριακὸς Σοῦνδ, διαχωρίζει κατὰ μῆκος τὸν σωρὸν τοῦτον.

Ἐπὶ τὸ δὲ τὴν γεωλογικὴν ἐποψίν παρετηρή-

σαμεν πολλὴν ἀνολογίαν πρὸς τὸ ἀνατολικό-βόρειον μέρος τῆς Γροενλάνδης. Αἱ κορυφαὶ τῶν ὄρεων ἔχουσι κατὰ μέσον ὄρον 2,000 ἕως 3,000 ποδῶν ὕψος· πρὸς τὸ νοτιανατολικὸν μέρος φθάνουσι μέχρι 5,000. Πᾶσαι δὲ αἱ μεταξὺ αὐτῶν θαυόταται κοιλάδες εἶναι πλήρεις κολοσσιῶν πάγων, ὁποίας μόνον ὁ ἀρκτικὸς κόσμος περιέχει. Ἡ βλάστησις εἶναι πολὺ κατωτέρα τῆς τοῦ Σπίτζβεργ, τῆς Γροενλάνδης καὶ τῆς Νέας Ζέμ-βλῆς καὶ ἐπομένως ἐλεεινοτάτη. Πολλάκις ἀπηντήσαμεν ξύλα κυμαινόμενα, τὰ πλεῖστα ἀρχαιότατα, ὀλίγα ὅμως. Ἐκ τῶν εἰρημένων συμπεραίνομεν ὅτι ἡ χώρα αὕτη εἶναι ὅλως ἀκατοίκτη καὶ ὑπὸ ζῶων ἀκόμη, ἐκτὸς τῶν πρὸς μεσημβρίαν λευκῶν ἄρκτων.

Ἐνεκα τῆς ὑπὸ τοὺς πάγους τεταραγμένης ἀτμοσφαιρας πᾶσα παρατήρησις θὰ ἦτο ἀδύνατος, ἂν δὲν ἀνεβαίνομεν εἰς τὰ ὑψηλότερα ὄρη. Πάγος πυκνότητας, ἐφ' οὗ ἔκειτο μέγιστος σωρὸς ἄλλων πάγων, συνέδεεν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πρὸς ἀλλήλας τὰς γαίας· ἐφαίνετο δὲ συμπλεχθεὶς νεοστί. Ἀπὸ δὲ τοῦ ἀκρωτηρίου Φράγκφορτ, ἡ ὀδοποιρία ἐγένετο ἐν τῷ μέσῳ ἀπεράντου ἐρημίας, ὁποίας οὔτε κἂν ἰδέαν εἶχομεν μορφώσει κατὰ τὰς προηγουμένας ἐκδρομάς.

Μετὰ πέντε ἡμέρας ἐφθάσαμεν διὰ ξηρᾶς πλησιέστερον τοῦ πόλου ὅσον οὐδεὶς πρὸ ἡμῶν. Πρὸς τὰ νοτιανατολικά τῆς γῆς τοῦ Πρίγκιπος Ῥοδόλφου εἰσῆλθομεν εἰς γιγάντειον πορθμὸν, κατὰ τὸ φαινόμενον φέροντα πρὸς ἄρκτον. Περιεπέσαμεν ὅμως εἰς χάος τεμαχίων πάγου, εἰς διάβασιν τῶν ὁποίων κατηναλώσαμεν κινδυνεύοντες πολλὰς ἡμέρας. Καὶ αὐτὴ ἡ μαγνητικὴ βελόνη παρεξέτρεπετο καὶ μᾶς ἠπάτα. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ὑπέρμετρος σωρὸς τῶν πάγων κατέστη ἀδιάβατος, ἠλλάξαμεν διεύθυνσιν καὶ ἐπανήλομεν εἰς τὸν Ἀυστριακὸν Σοῦνδ. Ἀπηντήσαμεν πολυαριθμοὺς λευκὰς ἄρκτους, τὰς ὁποίας ἐφυτεύσαμεν ἐπιτηδείως, ὡς καθ' ἑκάστην γυμναζόμενοι εἰς τὴν κυνηγίαν.

Ἐν τούτῳ τὰ ἐφόδια ἡμῶν ἐξήντλοντο ἀδικόπως καὶ παρήρατο ὁ καιρὸς ὁ ἀρμόδιος εἰς τὴν πρὸς βορρᾶν ἐκδρομὴν· διὸ ἀπεφασίσαμεν νὰ διαιρέσωμεν εἰς δύο αὐτὴν, δηλαδὴ νὰ χωρισθῶμεν καὶ νὰ προχωρήσωμεν μετὰ σπουδῆς. Καὶ τὸ μὲν μέγα ἔλκυθρον καὶ μέρος ἡμῶν ἐμεινεν ὑπὸ τὴν σκέπην βράχου, ἐνῶ τρεῖς ἄλλοι ἐχόντες καὶ ἔλκυθρον συρόμενον ὑπὸ κυνῶν προέβημεν πορρωτέρω, σκοπὸν ἔχοντες νὰ διατρέξωμεν τὴν γῆν τοῦ Πρίγκιπος Ῥοδόλφου, κειμένην πρὸς ἄρκτον ἐμπροσθεν ἡμῶν. Ἄλλ' ἵνα ἐπιτύχωμεν ἔπρεπε νὰ διαπεράσωμεν τὴν μεγίστην παγοφόρον κοιλάδα τοῦ Μέδενδορφ, τὴν ὁποῖαν ὑπεθέτομεν πολλὰ δυσπρόσιτον. Καὶ ὅμως ἐπεχειρήσαμεν ἀμέσως τὴν δύσκολον αὐτὴν πορείαν καὶ μετὰ ἐπίπονον ταξίδιον διὰ μέσου

πολλών μιλίων μήκους εφθάσαμεν ἐπὶ τέλους εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς παγοφόρου κοιλάδος. Ἀλλὰ μόλις προέβημεν ἑκατοντάδα βημάτων καὶ ὁ Ζαμίρσκης, οἱ κύνες καὶ τὸ ἔλκυθρον κατεβύθισθησαν. Κατωρθώσαμεν ὅμως νὰ τοὺς ἀνασώρωμεν καὶ νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὴν ἐπιούσαν τὸν δρόμον ἡμῶν.

»Μετὰ μεγάλην δὲ περιστροφὴν ἐφθάσαμεν εἰς τὴν δυτικὴν παραλίαν τοῦ Πρίγκιπος Ροδόλφου, ὅθεν διηυθύνθημεν τὸ τρίτον πρὸς βορρᾶν. Παράδοξος μεταβολὴ ἐγένετο ἐντοσοῦτώ εἰς τὴν φύσιν. Πρὸς τὴν ἄρκτον ὁ οὐρανὸς ἦτο ἁρῆς καὶ μελανωπὸς ἀναθυμιάσεις κιτρινωποὶ καὶ ἀκάθαρτοι συνεσφαιρούοντο ὑπὸ τὴν ἐπιβροχὴν τοῦ ἡλίου ἢ θερμοκρασία ἀνυψοῦτο ἢ χιῶν ἐμαλακύνετο ὑπὸ τοὺς πόδας, καὶ ἂν πτηνὰ διευθυνόμενα πρὸς ἄρκτον ἔφεραν ἡμᾶς προηγουμένως εἰς ἀπορίαν, ἠπορήσαμεν ἔτι μᾶλλον σήμερον ἰδόντες τοὺς βράχους τῆς γῆς τοῦ Πρίγκιπος Ροδόλφου κατὰ γράμμα κεκαλυμμένους ὑπὸ πτηνῶν. Ἀναρίθμητα σμήνη ἀνυψοῦντο αἴφνης καὶ ἐπλήρουν τὸν ἀέρα φωνῶν καὶ φαιδρῶν περισιμάτων ἦτο ἡ ὄρα τῆς ἐπωάσεως· παντοῦ δὲ ἐβλέπομεν πατήματα λευκῶν λύκων, λαγῶν καὶ ἀλωπέκων. Φῶκαι ἐκοιμῶντο ἐπὶ τοῦ πάγου. Ὅσον ὅμως βεβαία καὶ ἂν ἦτο ἡ ὑπόθεσις ἡμῶν ὅτι εὐρισκόμεθα πλησίον ἀνοικτῆς θαλάσσης, ἐφοβούμεθα πάντοτε ἀποτυχίαν. Ἀπὸ τῆς ὥρας δὲ ἐκείνης δὲν ἤμεθα βέβαιοι περὶ τῆς ἀληθοῦς διευθύνσεως ἡμῶν. Δὲν ἐβαδίζαμεν μὲν ἐπὶ πάγου χειμῶνος, ἀλλ' εἶχομεν ὑπὸ τοὺς πόδας λεπτὸν καὶ νεωπὸν στρώμα, πάχος ἔχον ἐνὸς ἢ δύο δακτύλων, ἐπικινδύνως ἐλαστικὸν καὶ ἐσκεπασμένον ἀπὸ τεμάχια προηγουμένων διαλύσεων. Συνεδέθημεν ὅλοι εἰς τὸ αὐτὸ σχοινίον φέροντες ἕκαστος φορτίον καὶ ἠνοίξαμεν δρόμον μὲ πέλκυν, μετροῦντες συνεχῶς τὸ πάχος τοῦ πάγου. Ἀφ' οὗ δὲ παρηλλάξαμεν τὸ Ἄλκενκάπ, ἀληθῆ κλωβὸν ἐν ᾧ συνεταράττοντο καὶ ἐκελάδουν πλῆθος πτηνῶν, ἐφθάσαμεν εἰς τὰς μεμονωμένας στήλας τοῦ Σωλθνκάπ. Ἐκεῖ ἤρχιζεν ἡ ἐλευθέρη θάλασσα. Ἡ θέα ἦτο ἀληθῶς μαγευτικὴ ἄνωθεν λόφου ἐφαίνετο μακρὰν θάλασσα γλαυκὴ διαπεποιημένη μὲ τοὺς λευκοὺς μαργαρίτας τῶν παγερῶν ὁρέων τῆς. Νέφη πυκνὰ ἐκυμαίνοντο διαπερῶμενα ἐνίοτε ἀπὸ τὰς φλογεράς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, καὶ εἶτα ἄνω αὐτοῦ δεύτερος ἤλιος σκοτεινότερος ἐφαίνετο ἀνυψούμενος εἰς ὕψος ἄγνωστον.

»Τὴν εἰκοστὴν δευτέραν Ἀπριλίου ἐπαύσαμεν προχωροῦντες πρὸς ἄρκτον, τοῦ καιροῦ ὄντος γαληνωτέρου καὶ τοῦ θερμομέτρου δεικνύοντος 44-7. Ἐπειδὴ δὲ ὁ δρόμος ἡμῶν, ἕνεκα τοῦ νεωποῦ πάγου, εἶχε καταντήσει ὅλως ἄβιατος, ἠναγκάσθημεν νὰ στραφῶμεν πρὸς τὸ κατωφερὲς τοῦ ὄρους· θελήσαντες δὲ νὰ ἀνερευνησώμεν πεδῖον χιόνος ἐβύθισαμεν τὰ πρᾶγματα ἡμῶν

ἐντὸς σχισμῆς βράχου, ὅπου δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ εὕρωσιν αὐτὰ αἱ ἄρκτοι, καὶ, φθάσαντες εἰς ὕψος βράχου εἰς τὸ ἀκρωτήριον Γερμανίαν, ἀφήκαμεν ὀπισθεν ἡμῶν τὸ ἔλκυθρον, καὶ ὅλοι συνδεδεμένοι διὰ σχοινίου διηυθύνθημεν πρὸς τὴν βορειανατολικὴν παραλίαν καὶ διεπεράσαμεν τὸν πάγον. Καθίστατο δὲ ἡ πορεία ἡμῶν καθόσον ἐπροχωροῦμεν πλέον ἐπικίνδυνος, ὡς ἐκ τῶν πολλῶν σχισμῶν.

»Ὅθεν μετὰ δρόμον πέντε ὥρων, βέβαιοι ὄντες ὅτι ἀπὸ τῆς μεσημβρίας εἶχομεν φθάσει εἰς τὸ πλάτος 80-5, ἤλθομεν εἰς τὸ τέρμα τῆς ἐκδρομῆς, τὸ ὁποῖον ὠνομάσαμεν ἀκρωτήριον Lhi-gelly. Ἡ θέα ἐκ τοῦ ὕψους τούτου ἦτο ἀκριβῶς ἐξ ἐκείνων αἰτινες ἔδωκαν πολλάκις ἀφορμὰς συζητήσεως περὶ τῆς φύσεως τῶν ὑψηλῶν πολικῶν χωρῶν. Εὐρυτάτη λεκάνη ἐλευθέρου ὕδατος ἐξετείνεται περὶ τὴν παραλίαν· ἐσκεπάζετο δὲ πὸ καὶ πὸ ὑπὸ πάγου νεωποῦ, ἐνῶ ὄγκοι πάγων ἐκυμαίνοντο εἰς τὸν ὀρίζοντα ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἄρκτον. Καὶ ὅμως λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὴν ὀλίγον προκεχωρημένην ὄραν τοῦ χρόνου καθὼς καὶ τὴν ἐκ δυσμῶν πνοὴν τοῦ ἀνέμου, ἐσυμπεράναμεν ὅτι ἡ λεκάνη αὕτη θὰ ἦτο ἐπίσης πλευστὴ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ θέρους καθὼς καὶ αἱ μεγάλαι ἐκεῖναι λίμναι αἱ θεωρούμεναι ὡς τὸ χαρακτηριστικὸν σημεῖον τῆς φύσεως τοῦ πολικοῦ ὠκεανοῦ. Ἡ μαρτυρία ὅμως μίξ ὥρας δὲν ἀρκεῖ ν' ἀνατρέψῃ τὰς ἀντιρρήσεις, ὅσαι προέκυψαν ἐκ πολλῶν δοκιμασιῶν καὶ ἀποδείξεων. Ἀλλὰ καὶ ἀσφαίρουμένης τῆς ἀνιστάσεως τοῦ νεωποῦ πάγου, ὅτι θὰ ἐδυνάμεθα νὰ καταδείξωμεν εἶναι, ὅτι, πλοῖον εὐρισκόμενον εἰς τὴν ἀρκτικὴν ἄκραν τῆς χώρας Ζιού θὰ ἐδύνατο νὰ προχωρήσῃ δέκα ἢ εἴκοσι μίλια πρὸς ἄρκτον, δηλαδή ὅσον μακρὰν ἔφθανεν ὁ ὀφθαλμὸς ἡμῶν ἵνα ἀναγνωρίσῃ τὰς διὰ μέσου τῶν κυμαινόμενων ὄγκων διόδους. Οὐδὲν ὅμως πλοῖον ἐδύνατο νὰ ἀναβῆ τὰ ἑκατὸν μίλια τοῦ Ἀυστριακοῦ Σούνδ, ἀλλὰ καὶ ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ τὸ κατορθώσῃ μόνον πρᾶγμα θὰ εὕρισκον ἐκεῖθεν πάγον πυκνόν.

»Χωρὶς νὰ ἐπιδοθῶμεν εἰς θεωρίας ὡς πρὸς τὴν διανομὴν τῶν γαιῶν τοῦ πόλου ἢ τὴν προσέγγισιν εἰς τὴν γῆν τοῦ Jillie εἰς τὴν νεωστὶ ἀνακαλυφθεῖσαν χώραν, πρέπει νὰ καταδείξω ὅτι ἡ θέα τῶν παραλίων καὶ τῶν παγοφόρων μερῶν τοῦ τόπου τούτου δεικνύει ἀπέραντον συσσωρευσιν γαιῶν καὶ δικαιολογεῖ μέχρι τινὸς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ διδάκτορος Πέττερμαν περὶ ὑπάρξεως ἀρχιπελάγους μεσαρκτίου. Ὑπὸ τὴν γεωλογικὴν μόνον ἔποψιν ἡ νέα χώρα δεικνύει μικρὰν ἀναλογίαν πρὸς τὰς νήσους Σπίτζβεργ, ἐνῶ ἔχει τοιαύτην πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ Γρόενλανδ. Παλαιόντα εἰρηνικῶς μεταξὺ αὐτῶν τὰ διάφορα ἔθνη ὅπως πλατύνωσι τὰς περὶ τῆς γῆς γνώσεις ἀναπετώσι συνήθως τὴν σημεῖαν αὐτῶν εἰς μέρος θεωρούμενον τὸ τελευταῖον ἀκρωτή-

ριον τῆς γῆς. Τοῦτο ἐπράξαμεν καὶ ἡμεῖς κατὰ τὸ τελευταῖον ὄριον τῆς πρὸς βορρᾶν ἀποδημίας. Ἡ δὲ σημεῖα τῆς Αὐστρουγγαρίας ἐκυμάνθη πλησιέστερον τοῦ πόλου ὑπὲρ τὰς τῶν ἄλλων ἐθνῶν. Μετὰ τὴν τελετὴν ταύτην ἀπεθέσαμεν ἐντὸς σχισμῆς βράχου ἐγγραφὸν μαρτυροῦν τὴν ἐκεῖ παρουσίαν ἡμῶν καὶ ἀνελάβομεν τὴν πρὸς τὸ πλοῖον ἐπιστροφὴν.

»Χάρις δὲ εἰς τὴν ταχύτητα τοῦ δρόμου ἡμῶν καὶ εἰς τὴν ἔλλειψιν παντὸς φορτίου, ἐξαιρουμένων τῶν τροφῶν καὶ τῆς σκηνῆς, ἐπανεύρομεν ἐντὸς ὀλίγου τοὺς συντρόφους ἡμῶν περιμένοντας ἀνυπομότως τὴν ἐπιστροφὴν μας. Παρητηρήσαμεν μετ' ἀνησυχίας ὅτι τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης ἔβρεχε πανταχοῦ τὰ κάτω μέρη καὶ ὅτι ὁ καιρὸς ἐγένετο ἐπίφοβος. Ἐνῶ δὲ ἤτοιμαζόμεθα νὰ κατακλιθῶμεν ἠκούσαμεν εὐδιακρίτως τριγμὸν πάγων καὶ κρότον κυμάτων συντριβομένων. Τὴν δ' ἐπιούσαν, ἐπαναλαθόντες τὴν ὁδοπορίαν εἶδομεν πρὸ ἡμῶν μέγιστον τέλμα, οὗ τινος τὸ ὕδωρ ἐφαίνετο ῥέον πρὸς ἄρκτον· πῶς δὲ νὰ προχωρήσωμεν ἄνευ λέμβου; Τὸ μεσημβρινὸν μέρος τοῦ Ἀυστριακοῦ Σούνδ μετεβλήθη εἰς θάλασσαν, τὰ κύματα ἐθραύοντο εἰς τὴν ἄκραν τοῦ πάγου τριάκοντα πόδας μακρὰν καὶ, τὸ δεινότερον, ἐνέσκηψε τρομερὰ θύελλα χιόνος. Ἠναγκάσθημεν λοιπὸν νὰ ἐπιστρέψωμεν, καὶ ἐντὸς ἡμερῶν δύο, μετὰ ὁδοπορίαν ἐπιπνοωτάτην, κατωρθώσαμεν νὰ τραπῶμεν περὶ τὴν ἄβυσσον μεταξὺ γιγαντιαίων πάγων καὶ νὰ σωθῶμεν. Ἐπὶ τέλους τὴν 21 Ἀπριλίου φθάσαντες εἰς τὸ ἀκρωτήριον Φράγκφορτ εὕρομεν ἀβλαβῆ τὴν παγερὰν ὁδὸν τὴν φέρουσαν εἰς τὸ πλοῖον· ἀλλὰ θὰ εὐρίσκομεν καὶ τὸν Τέρετωφ; Ἀλλ' εὐτυχῶς ἦτο ὅπου ἀφήκαμεν αὐτὸν, πρὸς μεσημβρίαν τῆς νήσου Οὐίλεξεκ.»

Ἀνεπαύθησαν δ' ἐνταῦθα οἱ ὁδοιπόροι ἡμέρας τινὰς ὅπως ἀναλάβωσιν ἀπὸ τοῦ κόπου τῆς ἐκδρομῆς καθ' ἕνα μῆνα ἐπλανήθησαν μεταξὺ σχισμῶν, πάγων, ῥωγμῶν καὶ δλόκληρον ἡμέραν κατὰ τὴν ἀνωθεν ἐν κόποις καὶ μόχοις ὅπως προχωρήσωσιν ἐν μόνον χιλιόμετρον ὑποζυγούμενοι ὡς κτήνη καὶ σύροντες ὀκτὼ ἢ δέκα ὥρας καθ' ἑκάστην τὰ φέροντα τὰς τροφὰς καὶ τὰ λοιπὰ σκεύη ἔλκυθρα. Ἐἰ δὲ καὶ εἶχον φονεύσει ὀκτὼ ἄρκτους διαρκούσης τῆς ἐκδρομῆς, αἱ τροφαὶ διενέμοντο μετὰ μεγίστης φειδοῦς. Καὶ πρὸς ἀνακούφισιν πάντων τούτων τῶν δεινῶν ἀνεπαύθησαν μίαν μόνην νύκτα εἰς καλύβην ἐκ χιόνος ἢ εἰς σχισμὴν βράχου. Τελευταίαν δ' ἐκδρομὴν, ἥτιον ἀξίαν λόγου τῶν δύο προηγουμένων, ἐπεχείρησεν ὁ Πάγερ καὶ δύο ἄλλοι πρὸς δυσμὰς καὶ ἄνωθεν τοῦ ἀκρωτηρίου Βοίμα, εἰς ὃ ἀνέβησαν μετὰ κόπου καὶ εἶδον ἐκτεινομένην ἔρημον πρὸς δυσμὰς· πρὸς δὲ μεσημβρίαν, ὅθεν ἔμελλον νὰ ἐπιστρέψωσιν, ἡ θάλασσα ἐφαίνετο κεκαλυμμένη ὑπὸ πυκνῶν πάγων. Τέλος πάντων καιρὸς ἦτο

νὰ σκεφθῶσι περὶ ἐπανόδου εἰς τὴν Εὐρώπην. Ἐπειδὴ δὲ τὸ πλοῖον ἔκειτο πάντοτε προσκεκολλημένον εἰς τοὺς πάγους, ἀπεφάσισαν νὰ τὸ ἐγκαταλείψωσι καὶ νὰ ἐπανέλθωσι μὲ τὰς τέσσαρας λέμβους καὶ τὰς ὀλίγας ζωοτροφίας ὅσας ἦτο δυνατὸν νὰ παραλάβωσι. Τὸ ταξείδιον τοῦτο ἦτο βεβαίως κινδυνωδέστατον, διότι ἔμελλον ν' ἀντιταχθῶσιν ἐπὶ ἐλαφρῶν λέμβων πρὸς τοὺς φοβεροὺς ὄγκους τῶν πάγων, οἵτινες παρ' ὀλίγον συνέθλιβον τὴν Τέρετωφ· ἀλλὰ δὲν ὑπῆρχεν ἄλλη ἄγκυρα σωτηρίας· καθόσον ἂν διεχειμάζον ἐκεῖ καὶ τρίτον πολὺ ἀμφίβολον ἂν ἐσώζοντο. Οἱ θαλασσοπόροι ἐπεσεκέθησαν τὸ τελευταῖον τὸν ἀτυχῆ Κρίς, τὸν κοιμηθέντα τὸν αἰώνιον ὕπνον μακρὰν τῶν φίλων του, ὑπὸ λευκὴν καὶ ψυχρὰν σινδόνην, ἀπεχαιρέτισαν τὸ πλοῖον ἐνῶ διέτριψαν τόσον χρόνον καθὼς καὶ τὴν ἔρημον καὶ θλιβεράν χώραν, καὶ ἐπεχείρησαν τὸ δύσκολον καὶ πολυκίνδυνον ἔργον τῆς ἐπανόδου.

Η'

Ἴδου πῶς διηγεῖται τις τῶν συμπλωτῶρων τὰς περιπετείας τῆς ἐπιστροφῆς: «Ἐλάβομεν δὲ μεθ' ἡμῶν τὰ ἐξῆς· φασιήλους, πεμμικάνην, κρέας τεταριγευμένον, ἐκχύλισμα κρέατος, ἄρτον, ποτὰ, σκεύη μαγειρικὰ, τσάιον, 275 λίβρας ἀλεύρου καὶ 48 ἄλλοις, πολεμοφόδια, ὄπλα, ἀσπίδουρα, γούνας, ζωολογικὰς συλλογὰς, τὸ περιέχον τὰς ἐπιστημονικὰς παρατηρήσεις ἡμερολόγιον καὶ τοὺς χαρτοφύλακας. Ἀπετέθησαν δὲ ταῦτα εἰς τέσσαρας λέμβους καὶ τρία ἔλκυθρα· ἐν ἑκάστη δὲ λέμβῳ προσελήφθησαν καὶ 250 σφαῖραι, 150 ρυσέκια καὶ τρία ὄπλα. Ἀλλὰ καὶ ἕκαστος ἡμῶν ἔλαβεν ἐφ' ἑαυτοῦ τὰ ἀναγκαιότατα ἐνδύματα, ἦτοι δύο φλανέλας, ἕν ἐσώθρακον, δύο βρακίια, τρία ζεύγη μαλλίων καλτῶν, ζεύγος δερματίνων περισκελίδων, δερμάτινα ἐπανωφόρια, ζεύγος χειροκτίων, πῖλον καὶ ζεύγος ὑποδημάτων.»

Εὐκόλως ἐννοεῖται ἡ ζωρότης τῶν θαλασσοπόρων κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναχωρήσεως. Ἡ ἰδέα ὅτι ἔμελλον νὰ ἐγκαταλείψωσι τὸ πλοῖον, τὸ ὁποῖον δύο ἔτη ἐχρησίμευσεν ἀντικατοικίας, ἐτάρατταν αὐτοὺς καὶ ἐπαλλεν ἡ καρδία τῶν ὁσάκις ἀνελογίζοντο ἂν θὰ ἐβλεπον ἐκ νέου τὴν πατρίδα τῶν πρὸς τὴν ὁποίαν ἐσπευδον μεταξὺ τοσοῦτων κινδύνων. Ἀνεχώρησαν δὲ τὸ ἑσπέρας τῆς 20 Μαΐου ἀφέντες ἐντὸς τοῦ πλοῖου πολὺτιμα πρᾶγματα, οἷον ἐργαλεῖα ἐπιστημονικὰ, ὄπλα, πολεμοφόδια, φορέματα, τρόφιμα, δέρματα ἄρκτου, πάντα ἐπιμελῶς κλεισθέντα εἰς κιβώτια ὅπως χρησιμεύσωσιν εἰς μέλλοντας ἐρευνητάς. Τὸ δὲ πλοῖον ἐκοσμεῖτο διὰ παντοίων σημαίων, κυματίζομένων ἐπιχαρίτως ὑπὸ λεπτῆς αὔρας. Ὅτε δὲ ἀπεχαιρέτισαν αὐτὸ τὸ τελευταῖον, τὴν ὥραν τῆς ἀναχωρήσεως ὁ Οὐεῦπρέχτ ἀπέτεινεν τινὰς λόγους εἰς τὸ συγ-

κεκινημένον πλήρωμα συνέστησε να μὴ ἀποβάλλωσι τὸ θάξρος αὐτῶν, εἰπὼν ὅτι 250 μόνον μίλια ἀπέχον ἀπὸ τῆς στερεᾶς καὶ ὅτι ἅμα πατήσαντες αὐτήν, ἢ εἰς τὴν πατρίδα ἐπάνοδος ἔσται βεβαία.

«Τρομερὰ ὑπῆρξε τὸ κατ' ἀρχὰς ἡ ὁδοπορία· πολλάκις ἠναγκάζομεθα νὰ συντριβόμεν τοὺς ὄγκους τῶν πάγων ὅπως διέλθωμεν· πολλάκις δὲ καὶ ἐξεφορτώναμεν τὰς λέμβους καὶ τὰ ἔλκυθρα ὅπως μεταφέρωμεν ἡμεῖς τὰ φορτία. Ἐβυθίζομεθα εἰς τὴν χιόνα μέχρι γόνατος, καὶ μετὰ πολλῆς προσοχῆς ἐβαδίζομεν φοβούμενοι μὴ ἐμπέσωμεν εἰς σχισμὴν ἢ εἰς χαράδραν ἀνοικτὴν μετὰξὺ δύο ὄγκων πάγων. Τὴν πρώτην ἡμέραν μόλις ἐπροχώρησαμεν ἐν μίλιον· εἶχομεν ἀποφασίσει νὰ βαδίζομεν ἡμέραν καὶ νύκτα καὶ μόνον ἐν ἀπολύτῳ ἀνάγκῃ νὰ διακόπτωμεν τὸν δρόμον. Τὴν δ' ἐπιούσαν, ἐπειδὴ δὲν ἤμεθα μακρὰν τοῦ Τέρετωφ, ὁ Πάγερ καὶ εἰς ναύτης, σύροντες ἔλκυθρον, ἐπέστρεψαν εἰς αὐτὸν ἵνα ἀναπληρώσωσι τὰς ἀναλωθείσας τροφάς· ἐπέστρεψαν δὲ μετὰ μεσημβρίαν φέροντες τροφὰς καὶ ποτὰ, δι' ὃ ὑπερεχάρημεν. Τὴν 23 Μαΐου, ἂν καὶ διετρέξαμεν περὶ τὰ 3/4 τοῦ μιλίου, ἐπανῆλθε καὶ δευτέρον ὁ Πάγερ εἰς τὸ πλοῖον καὶ παρέλαβε νέα ἐφόδια.

» Ἀφ' ἧς ἀνεχωρήσαμεν, ὁ καιρὸς ἦτο εὖνος, ὁ οὐρανὸς καθαρὸς καὶ γαλήνιος καὶ ἡ νύξ ἐφωτίζετο ὑπὸ λαμπρῶν ἀστέρων· ἐγὼ δὲ ποτὲ δὲν εἶδον κατὰ τὰς πρὸς τὸν πόλον χώρας ὅσας ἐπεσκέφθη τὸσφ λαμπροὺς ἀστέρας. Οἱ κύνες ἐφέροντο θαυμασίως, ἔλκοντες εὐκόλως φορτία 12 καὶ 15 κανταρίων. Μία ἄρκτος ἐφάνη πρὸς τὸ ἐσπέρας τρέχουσα ὀρηκτικὴ καὶ ἀναρροφουσα δεξιά καὶ ἀριστερὰ ἀέρα. Ἐνῶ παρετηροῦμεν τὰ κινήματα αὐτῆς ἐφαίνετο ὅτι δὲν μᾶς ἐπερίμενε καὶ διὰ τοῦτο ἐφάνη ἀποροῦσα. Ὀλίγαι σφαῖραι ἤρκεσαν νὰ τὴν καταβάλλωσιν, αἱ δὲ σάρκες αὐτῆς, ὡν μέρος ἐπεδαψιλεύσαμεν καὶ εἰς τοὺς κύνας, ἐποίκιλαν τὸ γεῦμα ἡμῶν.»

Τὴν 25 Μαΐου οἱ ὁδοιπόροι παρετήρησαν πρὸς μεσημβρίαν νῆσον ἄγνωστον, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἦτο μακρὰν διευθύνθησαν ἐκεῖ. Ὁ δρόμος ὅμως ἦτο δυσκολώτατος, καὶ ἕνεκα τῆς παχείας χιόνος ἐχώνοντο εἰς αὐτὴν μέχρι μηροῦ. Τὴν δὲ 30 Μαΐου φθάσαντες εὗρον ξύλα παμπάλαια, καταφαγωμένα ἐξωτερικῶς, ἐσωτερικῶς δὲ ἀρκούντως διατετηρημένα καὶ διὰ τοῦτο εὐφλεκτα. Ἀνεκοίφισε δὲ αὐτοὺς κατὰ πολλὰ τὸ πῦρ, ἐξασθενήσαντας ὑπὸ τοῦ ψύχους καὶ τοῦ κόπου. Ἄντι ὕδατος ἐθεράπευον διὰ χιόνος τὴν δίψαν, ἥτις καθίστατο φλογερὰ ἕνεκα τῆς περὶ τὰ ποτὰ φειδοῦς, τῶν τεταρτρυμένων κρεάτων καὶ τῶν ἀλευρωδῶν φαγητῶν· ἐπειδὴ δὲ ἐφοβούντο τὴν ὀφθαλμικὴν τὴν προξενουμένην ἐκ τῆς ἐπὶ τῆς χιόνος ἀντανεκλάσεως τοῦ ἡλίου, ἐφόρεσαν χρωματιστὰ ὀμματοῦάγια, τῶν ὁποίων εἶχον ἱκανὰ ζεύγη· τὸ ὑγιεινὸν τοῦτο μέτρον μετεχει-

ρίζοντο πρὸ πολλῶν αἰῶνων οἱ Ἑσκιμῶσι, οἵτινες στερούμενοι ὑέλων φοροῦσι ξύλινα δίοπτρα ἔχοντα λεπτοτάτας σχισμὰς δι' ὧν βλέπουσι τὸ φῶς, ὀνομάζοντες ταῦτα ὀφθαλμοὺς χιόνου. Ἦναγκάσθησαν δὲ νὰ ἐπανέλθωσι τρίτην φορὰν εἰς τὸν Τέρετωφ· τὴν 4 Ἰουνίου ἕνδεκα αὐτῶν ἐμακρύνθησαν ἀπὸ τῆς νῆσου εἰς τὴν εὐρίσκοντο ἔτι, καὶ μετέβησαν εἰς ἀναζήτησιν τῆς λέμβου τὴν ὁποίαν εἶχον ἀφήσει ἐπὶ τοῦ πλοίου. Ἐπέστρεψαν τὴν πρώτην τῆς 6 Ἰουνίου καὶ γευθέντες ἐπὶ τοῦ πλοίου ἀνέλαβον ἀπὸ τοὺς κόπους. Ὁ δρόμος ἐγένετο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον δυσκολώτερος, ἦτο δὲ τοσοῦτον κατὰμεστος πάγων, ὥστε ἐφαίνετο ὅτι ἀδύνατος ἦτο σχεδὸν πλεόν ἢ χρῆσις τῶν ἔλκυθρων. Καὶ πρὶν εἰσελθῶσιν εἰς τὸν στενὸν πορθμὸν τὸν πλήρη σωρῶν πάγων, ἠθέλησαν νὰ βεβαιωθῶσιν ἐν αἱ λέμβοι ὅα ἐβάσταζον εὐκόλως τὰ ἐπὶ τῶν ἔλκυθρων δώδεκα ἢ δεκαπέντε καντάρια. Ἐβρίψαν λοιπὸν εἰς τὴν θάλασσαν μίαν αὐτῶν, ἀλλὰ μόλις ἤρχισε νὰ πλέη καὶ συνετρίβη σχεδὸν ἀπὸ τοὺς πάγους· διὸ ἔσπευσαν νὰ τὴν ἐγκαταλείψωσι, χαίροντες μάλιστα ὅτι ἔσωσαν τὸ ἔλκυθρον καὶ τὰ ἐν αὐτῷ. Τέλος πάντων ἐφθασεν ἡ πολυπόητος ἡμέρα καθ' ἣν ἐπέβησαν εἰς τὰς λέμβους χωρὶς νὰ φοβῶνται τοὺς ἐκεῖ ἀσθενεστάτους πάγους.

Πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν ἔβλεπον ἀπείρους διώρυγας τῶν ὁποίων ἡ διάβασις ἦτο ἐλευθέρη, προοιωνίζουσα κλίμα γλυκύτερον. Τὴν 21 Ἰουνίου παρέδωκαν εἰς τὰς φλόγας τὰ ἔλκυθρα καὶ ἐπροχώρησαν πρὸς μεσημβρίαν τὴν ἡμέραν σκοπεύοντες ν' ἀναπαυθῶσι τὴν νύκτα.

Ἄλλα πολλὰι δυσκολίαι ὑπελείποντο, καὶ πολλάκις ἐνόπιον τῶν σωρῶν τῶν πάγων οἵτινες ἐφρακτοὺν τὴν διάβασιν, οἱ ὁδοιπόροι ἠναγκάσθησαν νὰ μεταφέρωσιν αὐτοὶ τὰς λέμβους, ὅπως ὑπερβῶσι τὰ ἐμπόδια· φονεύσαντες δὲ σκυλόψαρα ἐξήγαγον ἔλαιον ὅπως θερμανθῶσι καὶ κρέας ὅπως φάγωσι. Τὸ εἶδος τοῦ κρέατος τοῦτου εἶναι καλὸν μὲν, ἀποτρόπιον ὅμως τὴν γεῦσιν καὶ μόνον ἡ ἀνάγκη βιάζει τὸν ἄνθρωπον νὰ τὸ φάγη. Μὴ ἔχοντες δὲ πλεόν οἰνόπνευμα ἵνα ἀναλύσωσι τὴν χιόνα, στερούμενοι δὲ καὶ πάσης καυστικῆς ὕλης, ὑπέφερον πολὺ ἀπὸ τὴν δίψαν· καὶ ἦσαν μὲν ὑγιεῖς, ἀλλὰ ἀδύνατοι.

«Τὴν 29 Ἰουνίου, τὸ γεῦμα ἡμῶν ἐσύγκειτο ἐξ ἡμισείας λίβρας ἄρτου, ἐνὸς ποτηρίου τσοκολάτας καὶ κρέατος σκυλοψάρου.

» Τέλος πάντων περὶ τὰ τέλη Ἰουλίου οἱ ἄνεμοι ἐστράφησαν πρὸς τὸν βορρᾶν καὶ μετὰξὺ τῶν πάγων ἐσχηματίσθησαν χάνδακες καὶ τέλμακα· εἰ δὲ αἱ ἀλλεπάλληλοι βροχαὶ ἐμαλάκυνον τοὺς πάγους, καταρωθῶσαμεν ἐν τῷ διαστήματι εἴκοσιν ἡμερῶν νὰ διατρέξωμεν ἐξήκοντα μίλια ποτὲ μὲν μεταχειριζόμενοι πελέκεις, ποτὲ δὲ κωπηλατοῦντες, καὶ ἄλλοτε ἀνυψοῦντες τὰ ἱστία.

» Κατὰ τὴν διάβασιν ταύτην ἐβεβαιώθημεν ὅτι οὐδεὶς πρὸ ἡμῶν διήλθε τὸ μέρος τοῦτο μέχρι τῆς νεωστὶ ἀνακαλυφθείσης γῆς. Τὰς ἀρχὰς Αὐγούστου ἡ κατάστασις τῶν πάγων προσμήνυεν ὅτι ἐπλησιάζομεν εἰς τὴν ἀνοικτὴν θάλασσαν, διὸ καὶ ἀνεπτέρωθησαν αἱ ἐλπίδες μας, ἂν καὶ εὐθὺς μετὰ ταῦτα ἐμείναμεν φυλακισμένοι μετὰξὺ πάγων ἐπὶ πέντε ἡμέρας. Ἡ ἀπελευθέρωσις ἡμῶν ἐγένετο τὴν 13 Αὐγούστου καὶ τὴν ἐπιούσαν ἐφθάσαμεν εἰς τὸ ὄριον τῶν πάγων εἰς τὸ ὑψηλότερον πλάτος 75-40. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐπιστεῦσαμεν ὅτι θὰ σωθῶμεν· καὶ τῶντι μόνον εἰς τὴν εὐνοϊκὴν κατάστασιν τῶν πάγων τοῦ πλάτους τοῦτου χρεωστοῦμεν τὴν ἐπιστροφήν μας.

» Μετὰ ὠραιότατον καιρὸν εἰσῆλθομεν εἰς τὴν ἀνοικτὴν θάλασσαν καὶ ἐπλεύσαμεν περὶ τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς Νέας Ζεμβλῆς. Τὴν 18 Αὐγούστου ἐπατήσαμεν εἰς νέαν ξηρὰν εἰς τὴν Χερσόνησον τοῦ Ναυαρχείου καὶ τὴν 24, δηλαδὴ μετὰ 96 ἡμέρας, εὗρομεν εἰς τὸ Dunon-Bey τὸ βωσικὸν πλοῖον Νικολάϊ, τὸ ὁποῖον ἐφιλοξένησεν ἡμᾶς μετὰ προθυμίας, ὡς συνειθίζει ὁ βωσικὸς λαὸς. Μετὰ μικρὸν πλοῦν ἤλθομεν εἰς Βορδοῦ, εἰς Νορβηγίαν, ὅπου ἀπέβημεν τὴν 4 Σεπτεμβρίου 1874. Τὴν τρίτην ὥραν μετὰ μεσημβρίαν ἐπατήσαμεν τὴν φιλόξενον ταύτην γῆν σκιρτῶντες ὑπὸ χαρᾶς ὅπως σκιρτῶσιν οἱ ἀπελευθερούμενοι μετὰ μακροὺς κινδύνους καὶ ταλαιπωρίας.» Τὴν ἐπιστροφήν τῶν ναυσιπόρων ἐπανηγύρισεν ὁ λαὸς, γνωστὸν δὲ μετὰ ποίου ἐνθουσιασμοῦ ὑπεδέχθησαν αὐτοὺς εἰς Βιέννην.

¹ Ἐπιταὶ τὸ τίμησ.

L. ROZIER.

Ἡ κατωτέρω δημοσιευμένη χαρίεσσα καὶ διδακτικώτατη ἀφήγησις ἐλήφθη ἐξ ἐπιστολῆς τοῦ αἰοιδίμου Κοραῆ πρὸς τὸν ἐν Σμύρῃ πρωτοψάλτην Δημήτριον Λῶτον. Μετὰ τοῦ πρωτοψάλτου τοῦτου συνεδέετο ὁ Κοραῆς διὰ φιλίας στενωτάτης καὶ θερμῆς, συνεχῶς δ' ἐπέστελλον αὐτῷ ἐκ Παλίας μακρὰς ἐπιστολάς, περιεχοῦσας πληροφορίας καὶ κρίσεις ἀξίας μελέτης περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ γαλλικοῦ ἔθνους καὶ τῶν διατρεφάντων κατὰ τὴν μεγάλην ἐπανάστασιν τοῦ 1792 καὶ μικρὸν πρὸ ταύτης. Ὁ δὲ Δόμιнос Keun, ὃν μετ' εὐγνωμοσύνης ἐν τῇ παρουσίᾳ ἀφηγήσει ἀναφέρει, ἦν ὁ Βερνάρδος Keun, ἐφημέριος τοῦ ἐν Σμύρῃ ναυτίου τοῦ Ὀλλανδοῦ προξένου, «ἀνὴρ σοφὸς, σεβάσμιος καὶ σεβαστῶς», ὡς χαρακτηριστικῶς αὐτὸν ἐν τῇ αὐτοβιογραφίᾳ τοῦ τοῦτον νέου ὦν ἔτι ὁ Κοραῆς ἐν Σμύρῃ εἰδίαζε τὴν ἐλληνικὴν, ἀντιδιδαχθεὶς παρ' αὐτοῦ τὴν λατινικὴν. Σ. τ. Δ.

ΕΝΥΗΝΙΟΝ ΚΟΡΑΗ

Πολλάκις εἰς τὰς ἀνιάρδας μου ἀγρυπνίας ἀναλίσκω τὸν καιρὸν συλλογιζόμενος τὰ πάθη μου. Ἀφ' οὗ τὰ ἀπαριθμῶσω ὅλα ἐν πρὸς ἐν, ἀρχόμενος ἀπὸ ἐκεῖνα τῆς παιδικῆς ἡλικίας, ὁποῖα ἦσαν αἱ πατρικαὶ παιδεύσεις διὰ τὰς ἐν οἴκῳ ἀταξίας μου, οἱ ραβδισμοὶ τοῦ φροντιστηρίου διὰ τὰ γραμματικὰ, καὶ διαβαίνω ἔπειτα εἰς τὰ πλέον ἀνιάρδα, ἀφ' οὗ λέγω τὰ ἀπαριθ-

μῶσω ὅλα, ἢ καὶ ὅσα ἐνθυμοῦμαι, μοὶ φαίνεται νὰ ἀκούω μίαν φωνὴν ἀοράτως: «Ἀχάριστε, ἂν ἡ Πρόνοια σὲ ἐπαίδευσεν πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως, σὲ ἔκαμεν ὅμως καὶ μεγάλας εὐεργεσίας.» Καὶ τότε ἄρχομαι ἐκ τοῦ ἐναντίου νὰ ἀπαριθμῶ τὰ τῆς Προνοίας δωρήματα, καὶ σὲ βεβαιῶνω, φίλε μου, ὅτι εἰς αὐτὸν τὸν ὑπολογισμὸν εὗρηκα πάντοτε τὸν ἀριθμὸν τῶν καλῶν ἀνώτερον ἀπὸ τὰ κακά. Οὕτω παρηγορούμενος μετὰ τοιούτους λογισμοὺς, ἀπεκοιμήθην μίαν νύκτα πρὸς τὸ ἐξημέρωμα καὶ εἶδον καθ' ὕπνου θέαμα περιέργον, καὶ ἄξιον νὰ παρηγορήσῃ ὅχι μόνον ἐμὲ, ἀλλὰ πάντας τοὺς κακῶς πάσχοντας. Ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ καταβαίνων παρεστάθη εἰς τὴν κλίνην μου, κολοσσαῖος τὸ μέγεθος, ἐκράτει δὲ τρυτάνην εἰς χεῖράς του, ὡς ἐκείνην μετὰ τὴν ὁποίαν ζυγίζουσι καμμίαν φορὰν τὰ ξύλα ἐμπροσθεν εἰς τὸ Κουμέρκιον. «Παραπονεῖσαι, μετὰ λέγει, ὡς ἡδικημένος ὑπὸ τῆς Προνοίας.» Ἄλλ' ἰδοὺ τῆς Δικαιοσύνης ἡ τρυτάνη! Βάλε «εἰς τὸ ἐν μέρος ὅσα κακὰ ἐδοκίμασας ἐν τῷ βίῳ, καὶ πρόσεχε μὴ λησμονήσης τίποτε.» Ἐγὼ τρέμων ἀπὸ τὸ ἐν μέρος ὡς βλάσφημος, καὶ ἐπιθυμῶν ἀπὸ τὸ ἄλλο νὰ δικαιολογηθῶ, ἄρχισα μετὰ μεγάλην προθυμίαν νὰ ἐπιφορτίσω τὴν μίαν πλάστιγγα τῆς τρυτάνης μετὰ ὅσα κακὰ ἐδυνήθην νὰ συλλογισθῶ, καὶ φοβούμενος μὴ νικηθῶ ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου, συνεφόρου ἀκόμη καὶ πολλὰ ἄλλα εὐτελεῖ καὶ ἀνάξια λόγου ὁποῖα παραδείγματα χάριν ἦσαν, νὰ ὑπάγω καμμίαν φορὰν εἰς τὸν Κουγλουτζάν περιπατῶν νὰ κρημνισθῶ μίαν ἡμέραν ἀπὸ τὴν κλίμακα τοῦ ὀσπητίου, τρεῖς μόνον ἢ τέσσαρας βαθμοὺς (ἂν ἐνθυμοῦμαι καλῶς), χωρὶς ἄλλην βλάβην, παρὰ τὴν συνετρίβην ἐνὸς ποτηρίου, τὸ ὁποῖον ἐκράτουν εἰς χεῖρας. Εἰς ὀλίγα λόγια ἐφόρτισα τὴν πλάστιγγα ὅσον ἦτο δυνατόν, καὶ ἀπὸ τὰ ὄντα καὶ ἀπὸ τὰ δοκοῦντα κακά. Τὸ θαυμαστὸν ἦτο, ὅτι ὁ Ἄγγελος δὲν ἔλεγε τίποτε πρὸς αὐτά· ἀλλ' ἐπροσποιεῖτο νὰ μὴ καταλαβάνῃ τὴν ἀπάτην. Ἀφ' οὗ ἐτελείωσα τὴν συγκομιδὴν ὅλων μου τῶν κακῶν, ἔχεις ἄλλο τι περισσότερον; μετὰ λέγει ὁ Ἄγγελος. Ὁχι, ἀπεκρίθην ἐντρομος. «Σὺ μὲν, λέγει, ἐπεφόρτισας τὴν πλάστιγγα μετὰ ὅσα ἠθέλεις καὶ δὲν σὲ ἐκόλυσα «κατ' οὐδέν· ἐγὼ δὲ θέλω βάλει εἰς τὴν ἑτέραν πλάστιγγα τὰς δωρεὰς τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ μετὰ τὴν «συγκατάθεσίν σου» σὲ δίδω ἀδειαν νὰ μοὶ ἐναντιωθῆς εἰς ὅ,τι κρίνεις ἢ κατὰ πολλὰ βαρῦν, ἢ ἀνοικτεῖον νὰ συγκαταριθμῆσῃ μετὰ τῶν καλῶν.» Ἦρχισε λοιπὸν νὰ στοιβάζῃ καὶ αὐτὸς τὰ παρὰ τοῦ Θεοῦ δωρήματα. Καὶ ποῖα δωρήματα; ὁποῖα ποτὲ δὲν συλλογιζόμεθα, τόσον ἐτυφλώθημεν ἀπὸ τὴν φιλαυτίαν! Ἐβρίψεν εἰς τὴν πλάστιγγα τὴν ζωὴν καὶ τὴν ὑπαρξίν, καὶ τὸ νὰ μὴν ἀποθάνω μέχρι τοῦ νῦν, μολονότι πολλὰ νοσήσας, ὡς δῶρημα τοῦ Θεοῦ. Εἰς αὐτὸ βλέπων με ἀπο-

ροῦντα, « Δὲν ἀνέγνωσ ποτὲ, μὲ λέγει, τὴν Γραφήν ; » Ναι, τὸν ἀπεκρίθη, ἐπειδὴ μετέφρασα μίαν Κατήχησιν, εἰς τὴν ὁποίαν συνήθροισα τὰ ὠραιότερα ῥητὰ τῆς Γραφῆς. Μεταξὺ αὐτῶν, μὲ λέγει, πρέπει νὰ εὔρηκας καὶ τὸ « Ἐν αὐτῷ » γὰρ ζῶμεν, καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν ». Ἀλλὰ τί κακὸν μου καιρὸν ἤθελα, πρωτοψάλτα, νὰ τὸν ἐνθυμίσω τὴν Κατήχησιν ; Ἀρπάζει ἐν ἀντίτυπον (δὲν ἤξεύρω ποῦ τὸ εὔρεν εὐθὺς), καὶ τὸ ρίπτει εἰς τὴν πλάστιγγα, ὡς δώρημα Θεοῦ καὶ αὐτό. Ἐζήτησα νὰ ἐναντιωθῶ, προφασίζόμενος τοὺς μὲνους τῆς μεταφράσεως, καὶ σπουδάζων νὰ δείξω ἀληθῶς ὅτι εἶναι πόνημα ἰδικόν μου, καὶ ὄχι δώρημα ἄλλου· καὶ αὐτὸς μὲ ἀπεστόμωσε μετὰ « Χωρὶς αὐτοῦ δυνάμεθα ποιεῖν οὐδὲν » καὶ μὲ τὸ « Πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθεν ἐστὶ καταβαίνον » καὶ μὲ τὸ « Τὸ θέλειν καὶ τὸ ἐνεργεῖν ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστίν », καὶ μὲ ἄλλους μυρίους τόπους τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης. Ἐθαύμασα, φίλε μου, πόσον ἦτο δυνατὸς ἐν ταῖς Γραφαῖς ὁ Ἄγγελος, καὶ ποῦ ἀνέγνωσε τὴν Γραφήν, μὴ ὄντων (καθὼς ἤξεύρεις) ἐν οὐρανοῖς μήτε βιβλίων, μήτε τυπογράφων. Ἀνέβασεν ἔπειτα εἰς τὴν πλάστιγγα τοὺς μακαρίτας γονεῖς μου, μὲ πᾶσαν αὐτῶν τὴν προθυμίαν νὰ μὲ προξενήσωσιν ὅλα τὰ μέσα τῆς σπουδῆς· ἀνέβασε τοὺς καλοὺς μου συγγενεῖς καὶ τοὺς εὐεργέτας μου, ὡς τσαῦτα τοῦ Θεοῦ δωρήματα· ἢ πλάστιγγῆς ἤρχισε νὰ κινῆται· ἐγὼ ἔτρεμον ὅλος, ἢ ἐνθυμούμενος τὸ « Οὐ δικασθήσεται ἐνώπιόν σου πᾶς ζῶν »· ἀναβιβάζει τέλος τὸν Δόμινον Keun. Εἰς αὐτὰ ὅλα δὲν εἶχον τί νὰ ἐναντιωθῶ. Ἐπειτα βλέπω τὴν Λογιότητά σου πλησίον τοῦ Ἄγγελου, ἔτοιμον νὰ ἀναβῆ εἰς τὴν πλάστιγγα. Τότε ἀληθινὰ ἤρχισα νὰ φοβοῦμαι, ὅτι ἔχω νὰ μείνω ἀναπολόγητος, μάλιστα βλέπων, ὅτι διὰ τὸ ψῦχος (ἐπειδὴ ἦτο χειμῶν) ἦσον ἐνδεδυμένον, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν καταπεφορτισμένον μὲ δύο βαρυτάτας γούνας, καὶ εἶχες ἐπὶ κεφαλῆς σου καλουπάκιον. Οὐαί, ἔλεγον, εἰς ἐμέ ! Ἄν ἀναβῆ ὁ πρωτοψάλτης μὲ τοιαύτην σκευὴν, ἢ πλάστιγγῆς ἔχει νὰ κλίνη ἐξάπαντος. Μὴ ἔχων τί ποιήσω, εἶπον τὸν Ἄγγελον, ὅτι δὲν στέργω νὰ σὲ ἀναβάσῃ οὕτως ἔχοντα ἐπὶ τῆς πλάστιγγος· καὶ αὐτὸς χωρὶς νὰ λάβῃ καιρὸν, ἤρχισε νὰ σὲ ἐκδύνη ἐν πρὸς ἐν τῶν ἐνδυμάτων σου, ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ μπινισίου καὶ καταντῶν εἰς τὸν χιτῶνα, εἰς τρόπον ὥστε σὲ ἀφῆκε γυμνόν, παντάγυμον, ὡς ἐξήλθες ἐκ κοιλάδος μητρὸς σου, καὶ ὡς ἀπελεύσῃ εἰς τὴν κοινὴν ἡμῶν μητέρα τὴν γῆν. Μὲ ὅλην τὴν ἀπορίαν εἰς τὴν ὁποίαν εὐρισκόμην, μὲ ἦτον ἀδύνατον νὰ κρατήσω τὸν γέλωτα· ὄχι μόνον διὰ τὴν γυμνότητα εἰς τὴν ὁποίαν σὲ ἐβλεπον, ἀλλὰ προσέτι καὶ διὰ τὴν ἀγανάκτησιν τὴν ὁποίαν εἶχες, καὶ τὰς ἀρὰς τὰς ὁποίας ἐξέχες κατ' ἐμοῦ ἐξ αἰτίας τοῦ ψύχους. Τέλος πάντων σὲ ἀνεβίβασεν εἰς τὴν πλάστιγγα κατὰ

τὴν θέλησίν μου· ἀλλὰ τί τὸ ὄφελος ; μολοντοῦτο ἢ τρυτάνη ἔκλινε πρὸς τὸ ἔδαφος. Καὶ ὁ Ἄγγελος, θέλων νὰ μὲ καταισχύνῃ περισσότερον, « Αὐτὰ, μὲ λέγει, ὅσα συνεφόρησα εἰς τὴν πλάστιγγα δὲν εἶναι μήτε τὸ ἑκατοστημόριον ἐκ πάντων, ὅσα σὲ εὐεργέτησεν ἡ Πρόνοια· καὶ ὅμως ὑπερβαίνουσιν ὅσα κακὰ ἐδοκίμασας, ἢ φαντάζεσαι νὰ ἐδοκίμασας. Γενοῦ λοιπὸν εὐγνωμονέστερος, καὶ ἐνθυμοῦ πάντοτε τὸ « Τί ἄνταποδώσω τῷ Κυρίῳ περὶ πάντων, ὧν ἔδωκέ μοι ; » Καὶ τοῦτα τὰ λόγια ἦσαν τοῦ ἐνυπνίου τὸ ἐπιμύθιον.

ΠΕΡΙ ΜΗΛΟΛΟΝΘΗΣ

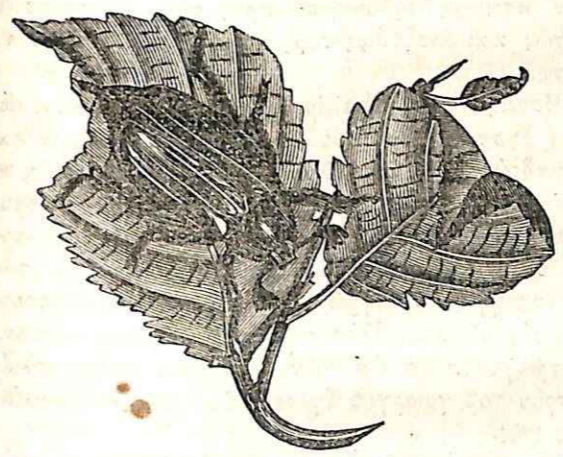
Πολλάκις ὁ κηπουρὸς διερχόμενος τὰς πρασιάς αὐτοῦ ἀγανακτεῖ παρατηρῶν ἐν μέσῳ τῶν ὕγιων καὶ θαλλόντων φυτῶν καὶ τινὰ μεμαραμένα καὶ φθίνοντα ὡς ὑπὸ νόσου χρονίας· ἄλλοτε δὲ πάλιν περιλυπὸς θεωρεῖ τὰ φύλλα τῶν λαχάνων τοῦ καὶ τῶν δένδρων καταβεβρωμένα. Ἡ τοιαύτη κατάστασις, ἐλαττοῦσα τὴν συγκομιδὴν, ἐμβάλλει αὐτὸν εἰς δυσθυμίαν, τὴν ὁποίαν ἔτι μᾶλλον ἐπιτείνει ἡ ἀνεπάρκεια τῶν μέσων αὐτοῦ πρὸς θεραπείαν τῆς νόσου, ἧς τὰ αἷτια ἐκ πείρας γινώσκει.

Δὲν λανθάνει τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν, ὅτι συνηθέστατα αἷτια τῆς κατατροφῆς τῶν φυτῶν καὶ τῶν δένδρων εἶναι ἔντομα, ὧν ἄλλα μὲν ὑπόγειον βίον διάγοντα καταβιβρώσκουσι τὰ ριζίδια καὶ τὰς ρίζας τῶν φυτῶν, ἄλλα δὲ ὑπέργειον κατατρώγουσι τὰ φύλλα, ἀποστεροῦντα οὕτως ἐκεῖνα τῶν ὀργάνων, δι' ὧν εἰσάγεται εἰς τὸ σῶμα αὐτῶν ἡ τροφή. Διὰ τοῦτο δὲ ἄκραν χαρὰν αἰσθάνονται οἱ γεωργοὶ καὶ οἱ κηπουροὶ δσάκις συναντῶντες φονεύουσι τούτους τοὺς ἐν τῷ κρυπτῷ καταστροφεῖς τῶν δένδρων καὶ τῶν φυτῶν.

Εἶδη ἐπιβλαβῶν ἐντόμων ὑπάρχουσι πολλὰ καὶ διάφορα· ἐνταῦθα δ' ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐνός μόνον τὸν βίον θέλομεν περιγράψαι, τῆς *μηλολόνης*, ἧτις καὶ ὡς ὑπόγειος σκώληξ καὶ ὡς ἔντομον ἐναέριον κατὰ καιροὺς ἐν μεγάλῃ πληθύνει ἐνσκήπτουσα πολλαχοῦ ἐπιφέρει καταστροφὰς τῶν λαχανοκήπων, τῶν δεινροκήπων, τῶν δασῶν. Μετὰ τὴν περιγραφὴν δὲ τοῦ βίου τοῦ ἐντόμου τούτου, θέλομεν περιγράψαι τινὰ μέσα καταστροφῆς μεταχειρίζονται οἱ γεωργοὶ κατ' αὐτοῦ καὶ τινὰ αὐτῆ ἢ φύσις, ὡς ἐπίκουρος ἐπερχομένη· ἐπὶ τῶν τελευταίων δὲ τούτων κυρίως ἐπικαλούμεθα ἰδίᾳ τὴν προσοχὴν τῶν ἀναγνωστών.

Ἡ *μηλολόνη* εἶναι ἔντομον ἔχον μέγεθος καὶ μορφήν ὁμοίαν ἐν πολλοῖς πρὸς τὴν παρ' ἡμῖν κοινῶς καλουμένην *χρυσόμυγαν* (ὄρ. εἰκόνα Α'). τὰ ἔλυτρα αὐτῆς εἶναι ξανθέρυθρα, ὁ θώραξ μέλας, ἢ δὲ κεφαλὴ φέρει κεραίας ἐσχι-

σμένας κατὰ τὸ ἄκρον παρὰ μὲν τῆ ἄρρην εἰς 7, παρὰ δὲ τῆ ὀηλεῖα εἰς 6 φύλλα. Ὑπὸ τοιαύτην δὲ μορφήν ἐξέρχεται ἀπὸ τῆς γῆς περὶ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Ἀπριλίου ἢ περὶ τὰς ἀρχὰς Μαΐου. Φοβουμένη τὸ φῶς τὴν μὲν ἡμέραν κρύπτεται ἐν τοῖς φυλλώμασι τῶν δένδρων, μένουσα αὐτόθι ἀκίνητος ἢ ἡμινεναρκωμένη, περὶ δὲ τὴν ἑσπέραν ἀναζωογονουμένη, φαίνεται, ἐκ τῆς δρόσου καταλείπει τὸ ἄσυλόν της καὶ ἵπταται ὀροβωδῶς. Αἱ πτήσεις αὐτῆς ἔχουσι τὸ ἰδιάζον ὅτι διακόπτονται διὰ βιαίων πτώσεων ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἐφ' οὗ συνήθως καταπίπτει ὑπτία, κινουσα γελοιωδῶς τοὺς πόδας πρὸς τὰ ἄνω, ἄχρις οὗ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν θέσιν της. Ἡ ἀδεξιότης ὅμως αὐτῆς περὶ τὸ καλῶς ἵπτασθαι οὐδὲν κώλυμα παρεμβάλλει εἰς τὸ νὰ ἀνευρίσκη τὰ φύλλα τῶν δένδρων, ἅτινα κατατρώγει

Εἰκὼν Α'.

μετ' ἀδηφαγίας ἀπεριγράπτου. Ὅταν πολλὰ χιλιάδες ἐκ τῶν ἐντόμων τούτων τρώγουσιν ἀκούει τις διακεκριμένως τὸν ὄροβον τῶν φυλλοτόμων αὐτῶν σιαγόνων. Τὰ δένδρα, ἐφ' ὧν ἀρέσκειται νὰ διατρίβῃ ἡ *μηλολόνη* εἶναι βερυκοκέαι, κορομηλέαι, ροδακινέαι, πεῦκαι.

Ἡ *μηλολόνη* ἐν πλείσταις χώραις τῆς Εὐρώπης κατὰ σμήνη ἐπιπολάζει ἐπιφέρουσα τὰς αὐτὰς ἐκεῖ καταστροφὰς, οἷας παρ' ἡμῖν ἢ ἄλλοις. Ἐν Ἑλλάδι εὐρίσκεται εἰς μικρὸν ἀριθμὸν. Ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Ἀττικῆς εὐρομεν μεγάλην πληθύν ἐν Πεντέλῃ· ἐν τῷ Φαληρικῷ πεδίῳ ὑπάρχει εἰδὸς τι αὐτῆς ἐπίσης καταστρεπτικόν.

Ἐν Γαλλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ εἶναι πασίγνωστος. Οἱ Γάλλοι καλοῦσιν αὐτὴν *Hanneton*, οἱ δὲ Γερμανοὶ *Maikaefer*. Ἐκεῖ οἱ παῖδες παιδιὰς χάριν τὴν *μηλολόνην*, ὡς παρ' ἡμῖν τὰς χρυσόμυγας (*χρυσόκαυθάρους* *Cetonia aurata*), δένουσιν ἀπὸ τοῦ ποδὸς καὶ ἐκσφενδονίζουσιν εἰς τὸν ἀέρα, κρατοῦντες τὸ ἕτερον ἄκρον τῆς κλωστῆς, ἐκεῖνη δὲ περιπταμένη σχηματίζει διαφόρους κύκλους. Τοιαύτην τινὰ παιδιὰν εἶχον καὶ οἱ ἀρχαῖοι· Ἑλληνας ὡς διδασκόμεθα ἐκ τῶν *Ne-*

φελῶν τοῦ Ἀριστοφάνους, ἐνθα ὁ Σωκράτης λέγει εἰς τὸν *Στρεψιάδην*

ἀλλ' ἀπογάλα τὴν φρονιδ' εἰς τὸν ἀέρα, λινόδετον ὡσπερ *μηλολόνην* τοῦ ποδός, καὶ ὅπου ὁ ἀρχαῖος Σχολιαστὴς λέγει: « χρυσομηλολόνην δὲ ζυφίον τί ἐστὶ κατὰ κάμθρον, ξανθὸν, ὃ καὶ κατέχοντες οἱ παῖδες δεσμεύουσιν ἐκ τοῦ ποδός καὶ ἀφίαισι πρὸς τὸν ἀέρα ».

Ἐκ τῶν λόγων τούτων φαίνεται ὅτι ἡ τῶν ἀρχαίων *μηλολόνη* εἶναι ἡ ἡμετέρα χρυσόμυγα καὶ οὐχὶ ἡ *μηλολόνη*, ἣν ἐνταῦθα περιγράφουμ' ἡμεῖς ὅμως οὕτως ὠνομάσαμεν αὐτὴν ἐκ τοῦ λατινικοῦ ὀνόματος (*Melolontha vulgaris* L.) Ἄλλ' ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ θέμα ἡμῶν.

Κατὰ τὴν δευτέραν ἢ τρίτην ἐβδομάδα τῆς ὑπεργείου καὶ ἐναερίου ὑπάρξεώς της, ἡ θήλεια ἀσχολεῖται περὶ τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ γένους της. Ἀναζητεῖ κεκαλλιεργημένον καὶ εὐήλιον ἔδαφος, ἐφ' οὗ σκάπτει τρεῖς ἢ τέσσαρας ὀπὰς ἀρκούντως βαθείας καὶ μικρὸν ἀπεχούσας ἀλλήλων, ἐν αἷς κρύπτει δεκαπεντάδα περίπου ὧν τοῦ ἔργου τούτου τελεσθέντος θνήσκει, καὶ περὶ τὰ τέλη Μαΐου ἐκλείπει ἅπασα ἡ *μηλολόνη* φυλὴ.

Μετὰ ἓνα μῆνα ἢ πέντε ἐβδομάδας τὰ ὧν ἐκκολάπτονται καὶ ἐξ αὐτῶν ἐξέρχονται κάμποι $\frac{3}{10}$ τοῦ μέτρου περίπου μήκους, μαλθακαὶ, χρώματος λευκοῦ, ἔχουσαι τὴν κεφαλὴν κεκαλυμμένην ὑπὸ εἶδους τινὸς θώρακος σκληροῦ καὶ

Εἰκὼν Β'.

Εἰκὼν Γ'.

κιτρίνου (ὄρ. εἰκόνα Β'). Κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος αἱ κάμποι αὗται συζῶσι τρεφόμεναι ἐκ κόπρου καὶ ἀποτριμμάτων· αἶμα δὲ τελείως ἀναπτύχθωσιν ἀποχωρίζονται, βυθίζονται εἰς τὴν γῆν καὶ ἄρχονται ἤδη ὑπόγειως καταβιβρώσκουσαι τὰς ρίζας τῶν φυτῶν, ἐπιφέρουσαι οὕτω τὸν θάνατον εἰς αὐτά.

Ἡ ὑπόγειος ζωὴ τῶν κάμπων τούτων παρατείνεται ἐπὶ τρία ἢ τέσσαρα ἔτη κατὰ τὴν εὐνοϊκὴν ἢ μὴ θερμοκρασίαν. Κατὰ τὸ τρίτον δὲ ἢ τέταρτον ἔτος ἡ κάμψη βυθίζεται βαθύτερον εἰς τὴν γῆν καὶ σκάπτει τρώγλην στρογγύλην ἢ ὠσειδῆ, τῆς ὁποίας σκληρύνει τὰ τοιχώματα δι' ὕγρου, ὅπερ ἐκκρίνει· ἐντὸς δὲ αὐτῆς ἐξαπλοῦται καὶ μεταμορφοῦται εἰς χρυσαλλίδα· δηλ. εἰς ἀνάλογον μορφήν τοῦ ἐντὸς τοῦ βομβυκίου ἐγκεκλεισμένου καὶ ἀκίνητου μεταξοσκώληκος (ὄρ. εἰκόνα Γ'). Μετὰ πέντε δ' ἐβδομάδας ἡ χρυσαλλὶς ῥηγνύεται καὶ ἐξέρχεται τὸ ἔντομον ἔχον ἤδη τὸ σχῆμα *μηλολόνης*, ἀλλὰ δὲν ἐγκα-

ταλείπει εὐθὺς τότε τὸ ἐνδιαίτημα τοῦτο, ἀλλὰ παραμένει αὐτόθι ἐν ἀναγκαστικῇ νηστείᾳ μέχρι τῆς ἀφίξεως τοῦ ἔαρος· ἅμα δὲ αἰσθανθῆ τὰ πρῶτα θάλαπην, σκάπτει κοπιωδῶς τὴν ἄνωθεν γῆν καὶ ἀνέρχεται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, ὅπου ἄρχεται τῆς καταστροφῆς. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω παρατηρεῖ ὁ ἀναγνώστης ὅτι ἡ μηλολόγη ἐν καταστάσει μὲν κάμψης κατατρώγει τὰς ῥίζας τῶν δένδρων, ἐν καταστάσει δὲ τελείου ἐντόμου τὰ φύλλα αὐτῶν.

Πῶς ὅμως κατῴρθωσεν ὁ ἄνθρωπος νὰ προφυλαχθῆ κατὰ τοῦ φοβεροῦ τούτου ἐχθροῦ; Ἐκεῖ ἔνθα ἡ μηλολόγη ζῆ ἐν μικρῇ πληθύνει συλλέγουσιν αὐτὴν διὰ τῶν χειρῶν ἀπὸ τῶν δένδρων τὴν πρωΐαν, ὅτε εὐρίσκειται ἐν ναρκώσει, ἢ σείουσι τὰ δένδρα ἀφοῦ ὑποστρώσωσι σινδῶνας· τὰς φονευθείσας δὲ μηλολόγους σχηματίζοντες εἰς μάζας δίδουσι τροφήν εἰς τοὺς χοίρους ἢ ὄρνιθας, ἢ μεταχειρίζονται ἀναμιγνύοντες μετ' ἀσβέστου ἢ ξηρᾶς γῆς ὡς κοπρολίπασμα τῶν ἀγρῶν. Ἐν Γαλλίᾳ, ὡς καὶ παρ' ἡμῶν κατὰ τὴν ἐπιδημίαν τῶν ἀκρίδων, κηρύσσεται ἀμοιβὴ ἐπὶ τῇ καταδιώξει καὶ συλλογῇ τῶν μηλολογοῦντων, στρατολογοῦνται δὲ καὶ οἱ παῖδες τῶν σχολείων πρὸς καταδίωξιν. Ἐτερον μέσον καταστροφῆς αὐτῶν μεταχειρίζονται τὸ ἐξῆς. Ἐπειδὴ ἡ μηλολόγη θέτει τὰ φύλλα αὐτῆς ἐπὶ μαλακοῦ ἐδάφους καὶ μάλιστ' ἀκατοπισμένου, ὅπου παρατηρήσωσιν ὅτι ἐνέπεσε μεγάλη πληθὺς καὶ μέλλει νὰ φωτοκίση σκάπτουσιν εἰς τοὺς ἀγρούς λάκκους ἀβαθεῖς καὶ πληροῦσι κόπρου βοείας, καλύπτοντες εἰτα αὐτοὺς διὰ λεπτοῦ στρώματος γῆς· μετὰ δὲ τὴν φωτοκίαν τῆς μηλολόγους ἐξάγουσι τὴν κόπρον καὶ κατακαίουσιν, οὕτω δὲ φθείρουσι τὴν ἐκεῖ ἐνυπάρχουσαν μεγάλην ποσότητα τῶν φύων.

Πάντα ταῦτα ὅμως τὰ μέσα ἤθελον εἶσθαι ἀνεπαρκῆ, ἂν αὐτὴ ἡ φύσις δὲν ἤρχετο ἐπικούρος εἰς τὸν ὑπὸ τῶν ἐντόμων τούτων πάσχοντα ἄνθρωπον. Ἐρχεται δὲ εἰς ἐπικουρίαν ἡ φύσις ἀμέσως ἢ ἐμμέσως διὰ τῶν ἄλλων ζώων. Πλεῖστα ζῶα, ἅτινα ὁ ἄνθρωπος ἐκ προλήψεων, ἢ διότι θεωρεῖ ταῦτα ἄχρηστα εἰς αὐτὸν, φονεύει καὶ καταδιώκει, καί τοι πάντῃ ἀβλαβῆ, εἰσὶν ὠφελιμώτατα· διότι ταῦτα ζῶσι κατατρώγοντα τὰ ἐπιβλαβῆ ἐντομα· ἀλλὰ τὴν λειτουργίαν αὐτῶν ταύτην ὁ ἄνθρωπος παραγνοῖα εἶπε μὴ ὑποπίπτουσιν εἰς τὰς αἰσθήσεις αὐτοῦ. Ἄλλοτε ἴσως εἰδικώτερον ἐπὶ τούτου γράψωμεν· ἤδη ἐν παρόδῳ λαμβάνοντες ἀφορμὴν ἐκ τῆς μηλολόγους παρατηροῦμεν, ὅτι πρὸς καταστροφήν τῶν μηλολογοῦντων, ἀκρίδων, καμπῶν καὶ ἄλλων βλαβερῶν ἐντόμων χρησιμεύουσι πολλὰ ζῶα, κυρίως δὲ τὰ πτηνά.

Τὰ πτηνά, τρεφόμενα ἰδίως ἐξ ἐντόμων δι' ὅλης αὐτῶν τῆς ζωῆς, ἢ τινὰ ἐξ αὐτῶν κατὰ περιόδους, π.χ. ὅταν τρέφωσι τοὺς νεοσσούς των,

χρησιμεύουσι σπουδαίως πρὸς ἄρσιν τοῦ κακοῦ τῶν ἐντόμων. Ὑπελογίσθη ὅτι ζεύγος χελιδόνων μετὰ τῶν νεοσσῶν αὐτῶν τρώγει καθ' ἑκάστην 6,400 ἐντομα· ἐν χώρᾳ λοιπὸν, ἐν ἣ κατοικοῦσι 400 ζεύγη χελιδόνων, καθ' ὅλον τὸ θέρος θὰ ἐξελειφθῶσι 57,000,000 ἐντόμων! Ἀναλογιζόμενοι οὕτω τὸ πλῆθος τῶν ἄλλων πτηνῶν καὶ παρελείποντες ἄλλας τυχαίας φθορὰς τῶν ἐντόμων, λαμβάνομεν ἀμυδρὰν γνῶσιν τῆς πληθύος καὶ τῆς παραγωγικότητος τῶν μικρῶν αὐτῶν ὑπάρξεων καὶ θαυμάζομεν τὴν οἰκονομίαν τῆς φύσεως· πρὸς δὲ διδασκόμεθα ὅποιαν σημασίαν ἔχουσι τὰ πτηνά. Ὁρθότατα δὲ φυσιοδίφης τις εἶπεν, ὅτι τὰ πτηνά ἐκτελοῦσιν ἔργον, ὅπερ ἑκατομμύρια ἀνθρώπων δὲν ἤθελον ἐκτελέσει τοσοῦτον ἐντελῶς. Διὰ ταῦτα πανταχόθεν ὑψώθη φωνὴ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν μικρῶν τούτων συμμάχων καὶ εὐεργετῶν μας, καὶ τὸ φεῖδεσθε τῶν πτηνῶν ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ ζωογονεῖτε ἀκόπως καὶ ἀνεξόδως τοὺς ἀγρούς ὑμῶν καὶ τὰ δάση.

Μεταξὺ τῶν ὠφελίμων τούτων πτηνῶν, ἄτινα δυστυχῶς φονεύουσι πολλοὶ παρ' ἡμῶν καὶ καταδιώκουσιν ἄνευ λόγου, εἶναι οἱ κόρακες, αἱ γλαῦκες (κουκουβάγια), αἱ νυκτερίδες, οἱ κορυδαλοὶ, οἱ δρυκολάπται. Πολλοὶ ὑπολαμβάνουσιν ὅτι τὰ πτηνά, ἄτινα ἐπιπίπτουσιν ἐπὶ τῶν νεοεσπαρμένων ἀγρῶν, τρώγουσι τοὺς κόκκους τοῦ σίτου· ἴσως, ἀλλὰ πλείότερον ἀρέσκονται κατατρώγοντα τὰ φύλλα τῶν ἐντόμων, ἅτινα τὸ ἄροτρον τοῦ γεωργοῦ ἔφερεν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς.

Ἐκ τῶν λοιπῶν ζώων τῶν ὠφελίμων εἰς τὸν ἄνθρωπον, διότι τρέφονται κατατρώγοντα ἐντομα, εἶναι οἱ θάτραχοι, αἱ σαῦραι, ὁ ἀσπάλαξ (τυφλοποντικός), αἱ μυγαλαὶ, αἱ ἰκτίδες (νυφίτσαι), οἱ ἐχῖνοι (σκαντζόχοιροι).

Πρὸς τὰ ζῶα λοιπὸν ταῦτα πρέπει ὁ ἄνθρωπος νὰ εὐγνωμονῆ, τοιαύτην παρέχοντα ὑπηρεσίαν, καὶ νὰ φεῖδεσθε αὐτῶν, ὅποταν οὐδεμίαν ἐνόχλησιν ἢ βλάβην αὐτῷ παρέχουσιν.

Σ. ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ.

Οὐδόλωσ βλάβει ἢ ταπεινοφροσύνη τὴν ὁποῖαν ἐκφράζουσιν αἱ τυπικαὶ φράσεις, δι' ὧν ἀποπερατοῦνται συνήθως αἱ ἐπιστολαὶ, ταπεινοφροσύνη οὐδεμίαν ἄλλως συνεπαγομένη συνέπειαν. Ὁ Βολταῖρος, θέλων νὰ διαμαρτυρηθῆ εὐφυῶς κατὰ τῆς λίαν ἀθώας καταχρήσεως τῆς ἀφοσιώσεως καὶ τοῦ σεβασμοῦ, ἧτις συνήθως γίνεται ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ἐπεράτωσεν ἐπιστολὴν του τινὰ διὰ τῶν ἐξῆς λέξεων: «Διατελῶ, Κύριε, μεθ' ὧν τῶν αἰσθημάτων, ὅσα συνηθίζουσιν νὰ ἔχωσιν εἰς τὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς.»

ΚΗΑΕΙΑ ΙΝΔΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

Τῆ 13 Φεβρουαρίου 1872 ἀπέθανεν ἐν ταῖς ἀνακτόροις τῆς Ἰουδπόρης ὁ μαχαραγῆς Τάκτ Σιγκ, βασιλεὺς τοῦ Μαρθάρ, ἐν ἡλικίᾳ ἐξήκοντα δύο ἐτῶν, βασιλεύσας δὲ ἔτη εἴκοσι καὶ ὀκτώ.

Τὸ βασίλειον τοῦ Μαρθάρ εἶνε ἐκ τῶν κυριωτάτων αὐτονόμων κρατῶν τῆς Ἰνδικῆς. Κεῖται πρὸς δυσμὰς τῶν Ἀραβαλίων ὁρέων καὶ ἐκτείνεται μέχρι τοῦ κέντρου τῆς μεγάλης ἐρήμου τῆς Θούλης. Καλεῖται δὲ Μαρθάρ ἢ Μαρουσθάν, τουτέστι βασίλειον τοῦ θανάτου ἢ τῆς ἐρημώσεως, διὰ τὸ ἀμυδρὰς καὶ ἄγονον τῆς ἐκεῖ γῆς. Οἱ κάτοικοι τοῦ Μαρθάρ, ἀνήκοντες εἰς τὴν καλουμένην βραϊπούτιδα φυλὴν, εἶνε ὑψηλοὶ, ὠραῖοι, καλοσχηματισμένοι, εὐφυεῖς καὶ σοβαροὶ τὴν ὄψιν. Τὰ ἦθη αὐτῶν εἶνε ὅλως πολεμικὰ καὶ διάγουσι τὸν βίον διατρέχοντες ἔφιπποι τῆς ἐρήμου τὰς ἀπεράντους ἐκτάσεις.

Ἀποθνήσκων ὁ βασιλεὺς Τάκτ Σιγκ δὲν ἐφοβείτο τὴν ἔλλειψιν διαδόχων διότι κατέλειπε— τίς θὰ τὸ πισεύσῃ;— υἱοὺς ἑκατόν. Φαίνεται δ' ὅτι ἐξίσου ἠγάπα πάντα τοῦ τὰ τέκνα ὁ γηραιὸς πατριάρχης διότι εἰς οὐδένα βητικῶς κατέλειπε τὸν θρόνον καὶ τὴν διαδοχὴν. Μετ' οὐ πολὺ δὲ παρυσιάσθη προκειμένου περὶ τῆς διαδοχῆς ἀλλόκοτος δυσχέρεια. Ὁ Ἰνδικὸς δηλαδὴ νόμος ὀρίζει ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς τὸ στέμμα ἀνήκει εἰς τὸν πρωτότοκον τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως. Ἀλλ' ὁ Τάκτ Σιγκ πρὸ τοῦ ν' ἀναβῆ εἰς τὸν θρόνον εἶχεν ἤδη πολλὰ τέκνα, τούτων δὲ τὸ πρωτότοκον ἤξίου ὅτι εἰς αὐτὸ ἀνῆκεν ὁ θρόνος. Ἀλλ' ὁ πρώτος γεννηθεὶς υἱὸς βασιλεύοντος τοῦ πατρὸς ἐνίστατο λέγων, ὅτι αὐτὸς ἦτο πρωτότοκος υἱὸς τοῦ βασιλέως, διότι τὰ τέκνα, ἃ εἶχεν ἀποκτήσει ὁ Τάκτ Σιγκ πρὸ τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσεώς του δὲν ἦσαν τέκνα βασιλέως, ὡς αὐτὸς ὁ Τάκτ Σιγκ δὲν ἦτο βασιλεὺς. Τὸ δὲ περιεργότερον εἶνε ὅτι εἰς τοῦτον ἔδοσαν δικαίον οἱ Ἀγγλοὶ, κατὰ γράμμα, ὡς συνήθως, ἐρμηνεύοντες τὸν νόμον, καὶ τοῦτον ἀνεγνώρισαν πρὸς βλάβην τοῦ ἀληθοῦς πρωτοτόκου.

Γνωστὸν ὅτι οἱ Ἰνδοὶ δὲν θάπτουσι τοὺς νεκροὺς, ἀλλ' ὡς οἱ παλαιοὶ Ἕλληνας καὶ οἱ Ῥωμαῖοι καίουσιν αὐτοὺς ἐπὶ πυρᾶς. Ἄμα λοιπὸν ἀπέθανεν ὁ βασιλεὺς ἤρχισαν αἱ παρασκευαὶ διὰ τὴν καῦσιν τοῦ σώματος.

Λίαν πρῶτ' ἐνέδυσαν τὸν νεκρὸν τὰ ἱμάτια τὰ βασιλικὰ, μεταξωτὰ χρυσοῦφανα μὲ πολλὰ κοσμήματα, ἀξίας περίπου τριακοσίων ἐβδομηντα πέντε χιλιάδων δραχμῶν. Ἐπειτα ἐκάλθησαν τὸ σῶμα ἐπὶ θρόνου, τὸν ὁποῖον ἐπ' ὤμων φέροντες πολυάριθμοι Ἰνδοὶ ἤγον ἐν νεκρικῇ πομπῇ πρὸς τὴν πυράν. Ἠκολούθουν τὰ τέκνα τοῦ ἀποθανόντος, οἱ εὐγενεῖς καὶ οἱ κυριώτεροι τῶν ἀξιοματικῶν τοῦ κράτους, πένθημα ἐνδεδυμένοι.

Ἐπὶ κεφαλῆς ἐβάδιζον δύο ἐλέφαντες βαστάζοντες σάκκους πλήρεις χρυσοῦν καὶ ἀργυρῶν νομισμάτων, ἀξίας πολλῶν ἑκατοντάδων χιλιάδων δραχμῶν. Ἐσταμάτων δὲ κατὰ διαστήματα οἱ ἐλέφαντες, ἄνδρες δὲ ἐπ' αὐτῶν καθήμενοι καὶ ἐπὶ τούτῳ τεταγμένοι ἔριπτον νομίσματα ἔνθεν καὶ ἔνθεν πρὸς τὸν συνωθούμενον ὄχλον. Ἡ ἀπληστία μεθ' ἧς ἔριπτετο ὁ ὄχλος ἐπὶ τῶν χρημάτων, αἱ κραυγαὶ, αἷτινες ἐπηκολούθουν εἰς πᾶν ῥίψιμον νομισμάτων, ἡ φοβερὰ πάλῃ ἡ παραγομένη ὑπὸ τῆς χρυσῆς βροχῆς, καθίστων τὸ θέαμα ἂν ὅχι ἀποτρόπαιον, ὡς ἐκφράζεται αὐτόπτης μάρτυς τῆς σκηνῆς ταύτης, πάντως ὅμως ὅχι ἐμπρέπον εἰς κηδεῖαν βασιλικήν.

Εἶχε στηθῆ ἡ πυρὰ δύο λεύγας μακρὰν τῆς πρωτευούσης, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἱεροῦ χώρου Μαχασάτι, ἔνθα τὰ πολυτελῆ μαρμάρια μνήματα τῶν βασιλέων τοῦ Μαρθάρ. Ἀπετέλει δ' αὕτη εὐρὺ ὑψωμα καθ' ὅλου συγκείμενον ἐξ εὐδῶν ξύλων τῆς Ἰνδικῆς, τοῦ εἶδους ἐκεῖνου ὅπερ καλεῖται σάνταλον, καὶ ἐξ ἄλλων πολυτίμων ἐπικεχυμένων δι' εὐδῶν πάλιν ῥητινῶν καὶ ἐλαίων μυροβόλων, ἐκάλυπτον δὲ αὐτὴν πολύτιμα μεταξωτὰ ὑφάσματα καὶ κασιμίρια. Ἄμα ἐφθασεν ἐκεῖ ἡ πομπὴ ἔστη καὶ τὸν μὲν ἐνθρονισμένον νεκρὸν ἔστησαν ἐν τῷ μέσῳ τῆς πυρᾶς, οἱ δὲ ἀποτελοῦντες τὴν πομπὴν παρετάχθησαν κύκλῳ καὶ οἱ βραχυμᾶνες ἤρχισαν νὰ ψάλλωσι τοὺς μᾶντρας, ἧτοι θρησκευτικούς ὕμνους.

Τῆ δεκάτῃ ἀκριβῶς ὦρα ὁ κορυφαῖος τῶν βραχυμᾶνων προσέθη κρατῶν ἀναμμένην δάδα. Κατὰ παλαιὴν θρησκευτικὸν ἔθος ἡ φλόξ ἡ μέλκυσσα νὰ μεταδώσῃ τὸ πῦρ εἰς τὸν βασιλικὸν νεκρὸν πρέπει νὰ ἦνε ἄσπιλος καὶ καθαρὰ· διὰ τοῦτο παράγουσι τὸ πῦρ τῆς δαδῆς ἐκ τῆς τρίτης δύο ξύλων. Ὁ ἱερεὺς ἐπλησίασε τὴν δάδα πρὸς τὰς ῥητινώδεις ὑλάς τὰς περιβαλλούσας τὸ κάτω μέρος τῆς πυρᾶς καὶ τὸ πῦρ διεδόθη ἐν ἀκέρει. Ἐπεσαν τότε πάντες οἱ παρόντες προηγεῖς, οἱ δὲ βραχυμᾶνες ἐξεκώφισαν τῷ ὄντι διὰ τῶν κραυγῶν των. Συνειθίζετο ἄλλοτε νὰ καίηται μετὰ τοῦ πτώματος καὶ ἡ χήρα τοῦ θανόντος βασιλέως, ἴσως δ' αἱ κραυγαὶ τῶν βραχυμᾶνων ἐγένοντο πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ μὴ δύνηται τὸ παριστάμενον πλῆθος ν' ἀκούῃ τὰς σπαρταρῆκαρδίας οἰμωγὰς τῆς καιομένης. Τὸ βάρβαρον τοῦτο ἔθιμον πολὺ ἐμόγησαν οἱ Ἀγγλοὶ νὰ καταπαύσωσιν, ἀπὸ ὀλίγων δὲ μόλις ἐτῶν κατωρθώθη τοῦτο ὀριστικῶς. Φοβερὸν ἦτο τὸ θέαμα τῆς καιομένης πυρᾶς, τόσον δὲ μεγάλη ἡ ἀποπεμπομένη θερμότης, ὥστε εἰς τριακοσίων καὶ πλέον μέτρων ἀπόστασιν δὲν ἠδύνατό τις νὰ πλησιάσῃ. Μετ' ὀλίγας στιγμὰς τὸ σῶμα εἶχεν ἐντελῶς καῖν καὶ οὐδὲ ἴχνος ἀπέμεινεν. Ἐπὶ δύο ἡμέρας ἐφρουρεῖτο ἡ ἀνθρακία, ἕως οὗ νὰ κρυώσῃ. Ἐπειτα μετὰ πολλῆς φροντίδος συνελέγη ἡ τέφρα, τῆς ὁποίας μέρος συνειθίζουσι νὰ κατα-

θέτωσιν εἰς λαμπρὸν μαυσωλεῖον, οἰκοδομούμενον συνήθως ἐπ' αὐτοῦ τοῦ τόπου τῆς πυρᾶς. Τὸ ὑπόλοιπον φέρεται ἐν μεγάλῃ πομπῇ εἰς Βενάρην καὶ ρίπτεται εἰς τὰ ὕδατα τοῦ Γάγγου, τοῦ ἱεροῦ ποταμοῦ τῶν Ἰνδῶν.

Καθ' ἕλην τὴν ἀκόλουθον ἐβδομάδα πέντε χιλιάδες βραχυμᾶνες ἐλάμβανον καθ' ἑκάστην ἐκ τῶν ἀνακτόρων τροφὰς καὶ χρήματα, οἱ κάτοικοι δὲ πάντες, ἀπὸ τοῦ ἡγεμόνος μέχρι τοῦ ἐσχάτου παρῖα, εἰς ἐνδειξὴν πένθους ἐξύρισαν τὴν κόμην καὶ ἐκοψαν τὸ γένειον. Ὁμολογητέον δὲ ὅτι ὁ γέρον βασιλεὺς ἠγαπήσθετο ἀληθῶς παρὰ πάντων, ὥστε τὸ πένθος δὲν ἦτο μόνον ἐκτέλεσις ἐπιβεβλημένου τύπου. Ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ ἡγεμόνος τούτου, τοῦ πολὺ μοχθήσαντος ἵνα προαγάγῃ τὸν πολιτισμὸν ἐν τῇ χώρᾳ αὐτοῦ, κατηργήθησαν ἐν τῷ Μαρβάρ καὶ τὰ δύο βαρβαρότατα ἔθιμα, ἅτινα πρὸ αὐτοῦ ἐκράτουν, ἡ σφαγὴ τῶν παρθένων καὶ ἡ ἀπάνθρωπος θυσία τῶν χερῶν.

**

Ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν ἐπιβλαβῶν ἐντόμων καὶ αἱ καταστροφῆς αἰεὶ εἰς τὴν γεωργίαν ἐπιφέρουσιν, ἤρξαντο ἀπὸ τινος ἐπισύροντα καὶ τῶν κυβερνήσεων τὴν σύντονον προσοχὴν καὶ μέριμναν. Τὰς δραστηρίους τῶν ἐταιριῶν πρὸς προστασίαν τῶν ζώων ἐνεργείας, ὑπὲρ διαφυλάξεως τῶν πτηνῶν, ὧν ἡ καταδίωξις ὑπὸ τῶν ἀμαθῶν χωρικῶν εἶναι ἡ πρωτίστη αἰτία τοῦ τοιοῦτου ἐπικινδύνου πολλαπλασιασμοῦ, ἐπηκολούθησεν ἡ ἐσχάτως μεταξὺ τῶν κυβερνήσεων τῆς Αὐστρίας καὶ Ἰταλίας συνομολογηθεῖσα σύμβασις περὶ προστασίας τῶν πτηνῶν. Ἦδη δὲ ὁ ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπουργὸς τῆς Γαλλίας κ. Βάδδινγκτον ἐξέδωκε τὴν 31 τοῦ παρελθόντος Μαρτίου ἐγκύκλιον πρὸς τοὺς νομάρχας τοῦ κράτους, πρὸς περιστολὴν τῆς καταστροφῆς τῶν πτηνῶν ἐπιβάλλουσαν ἀστυρᾶς ποινᾶς εἰς τοὺς ὁπωςδήποτε ἐξολοθρευόντας αὐτά. Τῆς ἐγκυκλίου ταύτης δημοσιεύομεν ἐν ταῦτα πλήρη μετάφρασιν, διότι ἐν συντομίᾳ ἐκτίθησιν ἀκριβῶς τὰς ἀνυπολόγιστους ζημίας, αἱ ἐπιφέρει ἡ καταδίωξις τῶν πτηνῶν.

Σ. τ. Δ.

ΥΠΟΥΡΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Περὶ προστασίας τῶν χρησίων πτηνῶν.

«Ἀπὸ τινῶν ἐνιαυτῶν, ὁ ὄλεθρος, ὃν εἰς τὴν γεωργίαν ἐπιφέρουσιν τὰ ἐπιβλαβῆ ἔντομα, ἐλαττωθεὶς διαστάσεις σπουδαίας καὶ ἀληθῶς ἐπιφόβους.

Παρεκλήθη ὑπὸ τῶν ὑπουργῶν τῆς Γεωργίας καὶ τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ οἰκτροῦ τούτου φαινομένου, προσελθόντος κυρίως ἐκ τῆς ἐλαττώσεως, ἂν οὐχὶ τῆς παντελοῦς ἐξαφανίσεως, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐντομοφάγων πτηνῶν. Τὰ πτηνὰ ταῦτα, καίπερ ἔντα φυσικοὶ φύλακες τῶν ἡμετέρων συγκομιδῶν καὶ πολύτιμοι τοῦ γεωργοῦ συναρωγοὶ, καταδιώκονται πανταχοῦ σχεδὸν ὡς ἐχθροὶ ἐπιζήμιοι. Ὁ ἀγρότης, λησμονῶν τὰς ἀδιαλείπτους αὐτῶν ὑπηρεσίας, λαμβάνει ὑπ' ὄψιν μόνον τὴν μικρὰν βλάβην, ἣν ἐπιφέρουσιν τὰ δὲ παιδία στήνουσιν αὐτοῖς παγίδας καὶ καταστρέφουσιν τὰς φωλεὰς τῶν, οὕτω δὲ ἐκλείπουσιν ἐκ τῶν

ἡμετέρων ἀγρῶν ἀξιόλογοι σύμμαχοι, οὓς οἱ ξένοι ἀγοράζουσιν ἐξ ἡμῶν ἵνα τοὺς μεταφέρουσιν εἰς τὰς πατρίδας τῶν.

Πρὸς περιστολὴν τῆς τοιαύτης καταστροφῆς ἀπεστάλησαν πολλαὶ ἐγκύκλιοι εἰς τοὺς ἐπιβεωρητὰς τῶν σχολείων καὶ ἱκαναὶ σημειώσεις κατεχωρήθησαν ἐν τῷ Διοικητικῷ δε.λετώ τοῦ ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν μου ὑπουργείου. Ὁπωςδήποτε ὅμως καθῆκον ἐμὸν κρίνω ν' ἀνταποκριθῶ πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν ἣν οἱ ἐμοὶ συναδέλφοι ἐξέφρασαντό μοι, ἐπικαλούμενοι καὶ αὖθις τὴν συνδρομὴν τῶν διδασκάλων.

«Ὅθεν παρακαλῶ ὑμᾶς, κύριε νομάρχα, ν' ἀποστείλητε εἰς πάντας τοὺς κατὰ τὴν ὑμετέραν περιφέρειαν διδασκάλους ὁδηγίας, ὥπως διδάσκωσι τοὺς μαθητὰς νὰ διακρίνωσι τὰ ἐπιβλαβῆ τῶν χρησίων τῆ γεωργίας ἐντόμων καὶ παροτρύνουσιν αὐτοὺς εἰς προστασίαν τούτων καὶ καταστροφῆν ἐκείνων.

«Ἀνάγκη προσέτι οἱ διδάσκαλοι νὰ πείσωσι τὰ παιδία ὅτι παραβλάπτουσι τὰ ἴδια συμφέροντα, καταστρέφοντα τὰς φωλεὰς πτηνῶν, καὶ ὅτι οὕτω πράττοντα οὐ μόνον ἀχάριστα, ἀλλὰ καὶ ἀπερίσκεπτα δεικνύνται. Δέον ἐπίσης νὰ ὑποδειχθῇ ὅτι οἱ παραβάται τῶν ὁδηγιῶν τούτων θέλουσιν αὐστηρῶς τιμωρηθῆ. Διότι κατὰ τοὺς ἰσχύοντες περὶ θήρας νόμους οἱ νομάρχαι ἔχουσι τὴν ἀναγκαίαν ἐξουσίαν ὥπως προλαμβάνωσι τὴν καταστροφὴν τῶν πτηνῶν, δυνάμενοι νὰ ἐπιβάλλωσι πρόστιμον 16 μέχρις ἑκατῶν δραχμῶν εἰς τοὺς φωραθέντας ἐνόχους παραβάσεως τῶν σχετικῶν περὶ τούτου διατάξεων.

«Ἐκτὸς τούτου οἱ διδάσκαλοι ὀφείλουσι νὰ ὑπομνήσωσιν εἰς τοὺς γονεῖς, ὅτι μὴ προλαμβάνοντες τὴν ὑπὸ τῶν τέκνων τῶν καταστροφῆν τῶν φωλεῶν, ἐκτὸς τῆς ζημίας ἣτις ἐκ τῆς καταστροφῆς ταύτης προσγίνεται εἰς αὐτοὺς, εἰσὶ πρὸς τούτοις ὑπόχρεοι διὰ τὴν ἀπότισιν τοῦ προστίμου τῶν τιμωρηθησομένων ἀνηλικῶν τέκνων τῶν.

«Καταλήγων, προστίθημι ὅτι εἰς τινὰς δήμους οἱ διδάσκαλοι, ἄριστα σκεπτόμενοι, ἰδρύσαντο ἐταιρίας ἐκ μαθητῶν πρὸς προστασίαν τῶν ὠφελίμων ζώων. Αἱ τοιαῦται ἐταιρίαι μεγίστας ἐπήνεγκον ὠφελείας καὶ θέλω τὰ μάλιστα εὐχαριστηθῆ ἂν ἴδω αὐξάνοντα τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν.

«Πέποιθα, κύριε νομάρχα, ὅτι θέλετε καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς παρούσης ἐγκυκλίου.

«Ὁ ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπουργὸς
ΒΑΔΔΙΝΚΤΟΝ.»

Ἐν Ῥώμῃ ὑπῆρχε ναὸς τῆς Τιμῆς, ἀλλ' οὐδεὶς εἰσεχώρει εἰς αὐτὸν, ἐὰν μὴ διήρχετο δι' ἐτέρου ναοῦ ἀφιερωμένου τῇ Ἀρετῇ.

ΕΠΙΝΟΗΣΙΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΩΝ

Πολλοὶ ἀποδίδουσι τὴν ἐπινοήσιν τῶν συναλλαγματικῶν εἰς τοὺς Ἰουδαίους ἢ Φλωρεντινοὺς, ἀποδιωθέντας ἀπὸ τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἰταλίας. Οἱ Ἰουδαῖοι, ἀποδιωθέντες τῆς Γαλλίας ἐπὶ Φιλίππου Αὐγούστου κατὰ τὸ 1181, καὶ ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Μακροῦ κατὰ τὸ 1316, κατέφυγον εἰς Λομβαρδίαν· ἐκεῖθεν δὲ ἐξέδωκαν συναλλαγματικὰς εἰς διαταγὴν περιηγητῶν ἀποδημούντων εἰς Γαλλίαν. Οἱ περιηγηταὶ οὗτοι, ἀποδόντες τὸ ἀντίτιμον τῶν συναλλαγματικῶν τούτων εἰς τοὺς Ἰουδαίους, ἐπληρώθησαν ἐν Γαλλίᾳ διὰ τῶν ὀφειλομένων εἰς αὐτοὺς χρημάτων. Ἐτεροὶ δὲ ἀποδίδουσι εἰς τοὺς Φλωρεντινοὺς τὴν ἐπινοήσιν ταύτην, διωθέντας ἐκ τῆς Ἰταλίας ὑπὸ τῶν Γιβελίνων. Ὁ Michel Chevalier, εἰς τῶν διασημοτέρων οἰκονομολόγων καὶ διδασκάλων τῆς ἐπιστήμης, παραδεχόμενος τὴν πρώτην γνώμην, ἀποφάνεται ὅτι «τὸ ἐπικρατοῦν τότε πνεῦμα τῆς διαρπαγῆς ἠνάγκασεν ὁμάδα τινὰ ἀνθρώπων, τοὺς Ἰουδαίους, ἀμυνομένους πρὸς τὴν βίαν, νὰ ἐπινοήσωσιν ὄργανόν τι μεταβιβαστικὸν χρημάτων ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ἥτοι τὴν συναλλαγματικὴν, θεωρουμένην σήμερον ὡς τὴν κρηπίδα τῶν πιστωτικῶν ἐργασιῶν.» Ἐτεροὶ πάλιν ἰσχυρίσθησαν ὅτι αἱ συναλλαγματικαὶ προέκυψαν ἐκ τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξαγωγῆς τῶν χρημάτων καὶ τοῦ ἐκτοπισμοῦ αὐτῶν, καθότι διὰ τῆς ἐκδόσεως συναλλαγματικῶν καὶ ἡ ἐξαγωγή τῶν πολυτίμων μετάλλων κατωρθοῦτο καὶ οἱ τόκοι τῶν χρημάτων ἐκαλύπτοντο.

Τὸ συμβόλαιον τοῦ συναλλάγματος δὲν ἦτον ἐκ τῶν ἀγνώστων ἢ ἐκ τῶν μὴ χρησίων εἰς τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας μέσων τοῦ ἐμπορίου. Ἐν τῷ τραπεζιτικῷ τοῦ Ἰσοκράτους ἀνευρίσκειται ἀδιστακτικῶς ἡ ἐκ τῆς συναλλαγῆς παραγομένη ἐνοχικὴ σχέσις, ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα συναλλάγματα ἦσαν λίαν σπάνια καὶ δὲν ἔφερον τὸν τύπον «εἰς διαταγὴν», οὗ ἄνευ ἡ συναφθεῖσα σχέσις περιορίζεται εἰς μόνον τὰ ἀπ' ἀρχῆς συμβληθέντα δύο πρόσωπα. Ἐν ᾧ ὁ Στρατοκλῆς ἔμελλε νὰ πλεύσῃ ἀπὸ Ἀθήνας εἰς τὸν Πόντον, ὁ υἱὸς τοῦ Σωπαίου ἔλαβε παρ' αὐτοῦ χρήματα εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐξέδωκε παραγγελίαν πρὸς τὸν ἐν τῷ Πόντῳ πατέρα του νὰ πληρώσῃ εἰς τὸν Στρατοκλῆα τὰ χρήματα. Ἐὰν δὲ ὁ Σωπαῖος δὲν ἐδέχετο νὰ πληρώσῃ, ὁ δὲ Στρατοκλῆς ἐπιστρέφων εἰς Ἀθήνας δὲν εὗρισκε τὸν ἐκδόντα τὴν παραγγελίαν διὰ νὰ λάβῃ παρ' αὐτοῦ τὰ χρήματα, ὁ τραπεζίτης Πασίων ἐγένετο ἐγγυητὴς, διὰ νὰ πληρώσῃ αὐτὰ καὶ τὸν τόκον αὐτῶν. Ἡ πράξις αὕτη δὲν διέφερον ἀπὸ τὴν συναλλαγματικὴν τὴν σήμερον ἐν χρήσει, ἐὰν ὁ Σωπαῖος ὀφείλει νὰ ἐκτελέσῃ τὴν παραγγε-

λίαν τῆς πληρωμῆς εἰς πάντα κομιστὴν αὐτῆς, καὶ ἂν ὁ Στρατοκλῆς ἠδύνατο νὰ μεταβιβάσῃ εἰς ἄλλον τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐκδοθεῖσαν κατὰ πρῶτον παραγγελίαν. Περὶ τούτων δὲν ἔχομεν πληροφορίας. Δὲν δυνάμεθα ὅμως ν' ἀμφιβάλλωμεν μετὰ λόγου, ὅτι οἱ Ἕλληνες καὶ ἐπινοήσαν καὶ μετεχειρίσθησαν πάντα τὰ χρήσιμα εἰς τὴν εὐκολίαν τῆς ἐνεργείας τοῦ ἐμπορίου κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς. Δὲν ἦσαν ἀνώτεροι τῆς δυνάμεως τῆς ἐλληνικῆς ἐπινοίας οἱ σήμερον φαινόμενοι καὶ τὸ πάλαι ἄχρηστοι τρόποι τῆς κυκλοφορίας καὶ διαβιβάσεως τῶν χρημάτων, ἀλλὰ δὲν ὑπηρετήθησαν οὔτε ὑπὸ τῆς ἀνάγκης, οὔτε ὑπὸ τοῦ συμφέροντος τοῦ ἐμπορίου ἐν τῇ ἐποχῇ ἐκείνῃ.¹

Ἐπάρχουσι φράσεις τινὲς ἡ λέξεις, ἡ παροιμία, αἱ ἐπαναλαμβάνομεν κατὰ παράδοσιν καὶ ὁμιλοῦντες καὶ γράφοντες, χωρὶς νὰ εἰξεύρωμεν ἀκριβῶς, πολλοὶ τοὺς ἀλάχιστον ἐξ ἡμῶν, ποῖα εἶναι ἡ πραγματικὴ ἔννοια καὶ ἡ ἱστορικὴ αὐτῶν καταγωγή, εἴτε ἐλληνικὴ, εἴτε ξένη. Ἄλλαι μὲν ἐξ αὐτῶν περιήλθον εἰς κοινὴν χρῆσιν ἐκ χωρίου παλαιοῦ τινοῦ συγγραφέως, ἄλλαι ἐξ ἱστορικοῦ γεγονότος καὶ ἄλλαι ἐκ μυθικῆς τινοῦ παραδόσεως. Ἐκ τῶν παροιμιωδῶν τούτων φράσεων συνελέξαμεν τὰς μάλλον εὐχρηστοὺς καὶ προσεπαθήσαμεν νὰ ἐξηγήσωμεν, κατὰ τὰ ἀσφαλέστερα διδόμενα, πόθεν προήλθον καὶ ποῖα εἶναι ἡ κυρία αὐτῶν σημασία. Ἐκν ἀναγνώστῃς τις τῆς Ἐστίας τὴν λύσιν ἐκ τοῦ ἀναγνώστῃς τούτου πολυχρόνιον τινα ἀπορίαν καὶ παύσῃ ἐπαναλαμβάνων πλέον μηχανικῶς ῥῆσιν, ἣν παρέλαβε παρ' ἄλλων ἐν ἀγνοίᾳ, ὡς νόμισμα, οὐ οὐδέποτε ἐξήτασε τὴν ἐπιγραφὴν καὶ τὸν γενέθλιον τόπον, ὃν νομίσαμεν τοῦτο ἐπικρῆ τοῦ κόπου τῆς ἀπανθίσεως ἀμοιβῆν.

Α. Σ. Β.

ΛΥΣΙΣ ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΩΝ ΑΠΟΡΙΩΝ

Ἡ οὐρά τοῦ κυνὸς τοῦ Ἀλκιβιάδου.

Πολλάκις βεβαίως ἠκούσατε ν' ἀναφέρωσι τὸ στρατήγημα τοῦτο τοῦ πολυτρόπου δημαγωγοῦ τῶν Ἀθηναίων. Ὅσακις θέλωσι νὰ ἐλέγξωσι τινα ὅτι, ἐνῶ εἰς τὸ φανερόν προσποιεῖται ὅτι ἀσχολεῖται εἰς πράγματα ἀσήμαντα καὶ ἀστεία, κρύφα μηχανορραφεῖ σπουδαιότερα, ἀναφέρουσι τὴν οὐρὰν τοῦ κυνὸς τοῦ Ἀλκιβιάδου. Ὁ κύων οὗτος ἦτο, κατὰ τὸν Πλούταρχον, θαυμαστὸς τὸ μέγεθος καὶ τὸ εἶδος καὶ ἠγοράσθη ὑπὸ τοῦ πολυτάλαντου κυρίου του ἀντὶ ἐβδομήκοντα μνῶν, ἥτοι ἐπέκεινα τῶν ἐξ ἑκατῶν σημερινῶν φράγκων. Ὁ δῆμος δλόκληρος ἠγάπα καὶ ἐθώπευε τὸ σπάνιον ζῶον· ἀλλ' ἡμέραν τινὰ ὁ κύων ἐνεφανίσθη εἰς τὴν ἀγορὰν ἔχων κεκομμένην τὴν ὠραιότατην αὐτοῦ οὐρὰν. Θόρυβος εὐθὺς μέγας καὶ ὕβρεις κατὰ τοῦ ἀκρωτηριάσαντος τὸ ἀγαπητὸν ζῶον! Ἀλλὰ ταχέως γνωστοποιεῖται ὅτι ὁ ἐνοχος εἶναι αὐτὸς ὁ Ἀλκιβιάδης. Τότε δὲ πλέον ἡ ἀγανάκτησις τοῦ δημοσίου δὲν ἔχει ὄρια! Τρέχουσιν εἰς τὸν οἶκόν του οἱ φίλοι καὶ οἱ οἰκῆοι τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ γνωστοποιοῦσιν

1. Ἐρᾶν, ἐκ τῆς Πλουτάρχου. ὑπὸ Γ. Α. Σούτσου καὶ τῶν Ἀρχ. τοῦ Ἐμπορίου ὑπὸ Γ. Νικητῆ.

σπουδῶν. Ἄνευ τῆς ὀρθοσκευτικῆς ἐπιστήμης αἱ ἄλλαι ἐπιστῆμαι δὲν δύνανται νὰ παρέξωσιν οὔτε εἰς τὸ ἄτομον εὐτυχίαν, οὔτε εἰς τὸ Κράτος εὐμερίαν.»

Τὸ ἐπόμενον ἄσμα ἐγράφη ὑπὸ τοῦ σεβαστοῦ καθήγητοῦ κ. Φιλίππου Ἰωάννου καὶ ἐδημοσιεύθη τῇ 10 Ὀκτωβρίου 1828 ἐν τῇ «Γενικῇ Ἐφημερίδι τῆς Ἑλλάδος». Ἄνευ τυπώθη δὲ καὶ ἐν τῇ Neugriechische Grammatik τοῦ Possart (1834).

Σ. τ. Δ.

ΑΣΜΑ ΕΙΣ ΤΟ ΕΑΡ

Τὸ ἔαρ μ' ἄνθη καὶ πρασινάδας
Τερπνῶς στολίζει τὰς πεδιάδας·
Τὰ δένδρ' ἀνοίγουν, ἄνθη ἐκφύουν,
Καρπούς ὠραίους μᾶς προμηνύουν·
Αἱ ἀηθῶνες λιγυρὰ μέλπουν,
Ἄλλὰ τὸν νοῦν μου αἱ Μοῦσαι τέρπουν.

Ἢ ζεφυρτίτις αὔρα κλονίζει
Σιγὰ τὰ φύλλα καὶ ψιθυρίζει·
Νυκτὸς αἱ ὀροσοὶ τὴν γῆν ὑγραίνουν,
Τέττιγες ἔξω αὐτῆς προβαίνουν,
Νὰ τερετίσουν ἔς τὰ δένδρ' ἀνέρπουν,
Ἄλλὰ τὸν νοῦν μου αἱ Μοῦσαι τέρπουν.

Ὁ γεωπόνος τὸν ὀφθαλμὸν του
Ἡδύνη στρέφωσιν πρὸς τὸν ἀγρὸν του,
Τὰ σπαρτὰ βλέπει νὰ κυματίζουν,
Τοὺς στάχους ἤδη νὰ καλυκίζουν·
Παρθένοι ἄνθη εὖσσμα δρέπουν,
Ἄλλὰ τὸν νοῦν μου αἱ Μοῦσαι τέρπουν.

Ἀρνίων πλήθη καὶ ἐριφίων
Σκιρτοῦν μὲ χάριν εἰς τὸ πεδίον.
Ὁ βοσκὸς ἔχει τὴν γλόην στρώμα,
Καὶ τὸν αὐλὸν του κρατεῖ ἔς τὸ στόμα·
Παίζει τὰ δένδρα κύκλω συρρέπουν,
Ἄλλὰ τὸν νοῦν μου αἱ Μοῦσαι τέρπουν.

Ἠρίαποι, νόμφοι αἱ τῶν δασέων,
Καὶ τῶν ὑδάτων, καὶ τῶν ὀρέων,
Χοροὺς συσταίνουν, πανηγυρίζουν,
Τὸ ἔαρ ψάλλου καὶ λιγυρίζουν,
Τὰ θεῖα κάλλη αὐτῶν ἐκπρέπουν,
Ἄλλὰ τὸν νοῦν μου αἱ Μοῦσαι τέρπουν.

Ἐκ τῶν λιμένων ἦδη τὰ πλοῖα
Οἱ ναῦται λούου, κάμνουσιν πανία,
Τὴν γαληναίαν θάλασσαν σχίζουσιν,
Τρίτωνες κύκλω τὰ τριγυρίζουσιν,
Τ' ἄγρια κύματα ἀποτρέπουσιν,
Ἄλλὰ τὸν νοῦν μου αἱ Μοῦσαι τέρπουν.

Ἐαρ μου, ἔχε τὰς καλλονὰς σου !
Ζέφυρε παίξε μὲ τὰς πνοὰς σου !
Τέττιγες, κόραι ἐξόχου κάλλους !
Βοσκοὶ καὶ νόμφοι, θέλγετε ἄλλους !
Τὸν νοῦν μου ταῦτα δὲν παρεκτρέπουσιν,
Τὸν νοῦν μου πάντα αἱ Μοῦσαι τέρπουσιν.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * * Εἰς πᾶν ἔθνος πολλοὶ εἰσιν οἱ μὴ κηδόντες

μενοὶ εἰμὴ περὶ τοῦ ἰδίου συμφέροντος, ἀμεριμνοῦντες δὲ περὶ τοῦ κοινού· πολλοὶ ὅμως τ' ἀνάπαλιν πρεσβεύουσιν ὅτι, ὅπως ἔλεγέ ποτε ὁ Περικλῆς, οὐδεμίαν οἰαδῆποτε ἰδιωτικὴν εὐπραγίαν δύναται νὰ ἦνε ὠφελίμος, ὡςάκις ἀθρόα ἡ πόλις ἔχει κακῶς. Καὶ πονήρως μὲν διάκειται ἡ πατρίς ὡςάκις πλειονοψηφοῦσιν οἱ πρῶτοι, εὐροοῦσι δὲ τὰ κατ' αὐτὴν ὡςάκις ἐπικρατοῦσιν οἱ δεῦτεροι. (Κ. Παπαρρηγόπουλος.)

* * * Νεανία, πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἦσο ἔτι παῖς· ἐντὸς μικροῦ ἢ κεφαλῆ σου θέλει λευκανθῆ ὑπὸ τῆς ἡλικίας, τὸ σῶμά σου θέλει κυρτωθῆ ὑπὸ τὸ βάρος τῶν χρόνων. Ἐπιλαμβάνου προθύμως καὶ μετὰ πόθου τῶν διαρρουσῶν ὠρῶν, πλήρωσον αὐτὰς ὠφελίμων ἔργων καὶ θέλεις ζήσει ἐν διαστήματι ἐνὸς ἔτους πλειότερον, ἢ ὅσον ἔζησεν ὁ ἀνόητος ἀργὸς κατ' ἕλην ἡμικατονταετηρίδα. Οἱ καρποὶ τῆς δραστηριότητός σου, ἰδοὺ ἡ ζωὴ σου ! (Zschokke.)

* * * Τὰ πάθημας εἶνε ἀληθεῖς φοίνικες. Εὐθύς ὡς καίεται ὁ παλαιὸς, ἀναφύεται ὁ νέος πάραυτα ἐκ τῆς τέφρας. (Goethe.)

* * * Ὁ ὀξύνοος εὐρίσκει σχεδὸν τὰ πάντα γελοῖα, ὁ λογικὸς σχεδὸν οὐδέν.

* * * Καλῶς κεκανονισμένη ζωὴ πολλαπλασιάζει τὸν χρόνον.

ΥΓΙΕΙΝΗ

Θεραπεία δηγημάτων.

Ἐν τῷ Χρόνῳ τοῦ Λονδίνου ἐδημοσιεύθη ἐσχάτως ἡ ἐξῆς ἐπιστολὴ: «Ἀναγνώσας ἐν τῇ ἐφημερίδι ὑμῶν διήγησιν τοῦ θανάτου ἀνθρώπου δηχθέντος ὑπὸ γαλῆς, σὰς παρακαλῶ νὰ δημοσιεύσητε τὸ ἐξῆς, ὅπερ μοι συνέβη πρὸ τριῶν ἑβδομάδων.

»Ἢῖχον φέρει ξένον κύνα εἰς τὴν οἰκίαν μου, καὶ ἐπιθυμῶν νὰ συμφιλιώσω αὐτὸν μὲ τὰς γαλαῖς, ἔλαβον μίαν ἐξ αὐτῶν εἰς τὰς χεῖράς μου καὶ ἔφερον πλησίον τοῦ κυνός. Ἢ γαλῆ ἐτρόμαξε καὶ μὲ ἔδηξε τοσοῦτον ἰσχυρῶς κατὰ τὸν μέγαλον δάκτυλον τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς, ὥστε οὐχὶ μόνον εἰσῆλθον ἐντὸς τοῦ κρέατος τέσσαρες τῶν κάτω ὀδόντων αὐτῆς, ἀλλ' ἡ πίσις τοῦ οὐρανίσκου αὐτῆς ἐπὶ τοῦ ἀντιθέτου μέρους τοῦ δακτύλου ἐπέφερε σπουδαῖον οἴδημα. Μετὰ ἐν ἡ δύω λεπτά ὁ πόνος ἦτον ἀληθῶς ἀνυπόφορος, καὶ πολὺ φοβερώτερος ἐκείνου ὃν ὑπέφερα ἄλλοτε πληγωθεῖς. Ἐλαβον ὀλίγον βάμμα ἀρνικῆς καὶ, ἀναμίξας μὲ δωδεκαπλασίαν ποσότητα ὕδατος, ἔλουσα καλῶς τὸν δάκτυλον. Μετὰ τινα δευτερόλεπτα τὸ αἷμα ἤρχισε νὰ βῆ ἐλευθέρως, ὁ πόνος ἔπαυσε καὶ τὸ οἴδημα κατέπεσεν. Ἐκτοτε δὲν ἤσθάνθην πλέον οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἐνόχλησιν.»